

မြန်မာအက္ခရာနှင့် ဂဏန်းသင်္ချာထုပ္ပတ်

ဦးသာမြတ်

မြန်မာအက္ခရာနှင့် ဂဏန်းသင်္ချာ ထုပ္ပတ်

စာအုပ်အလှူရှင် ဦးစိုးကျော်စွာ၊ ကိုယ်တိုင်ရေး
 နေရပ် ပန်းတိုင်ကျောင်း၊ ဘီလီ
 ရက်စွဲ ၂၆.၂.၂၀၁၁

ဦးသာမြတ်

ပထမ နှိပ်ခြင်း၊ ၁၉၇၂ ၊ အုပ်ရေ ၄၀,၀၀၀
ဒုတိယအကြိမ် ပြည့်စွက် နှိပ်ခြင်း၊ ၁၉၇၄ ၊ အုပ်ရေ ၅၀,၀၀၀

ရန်ကုန်မြို့၊ ၅၂၉ - ၅၃၁ ကုန်သည်လမ်း၊ စာပေဓိမာန်အဖွဲ့၊
ညွှန်ကြားရေးမှူး ဦးထင်ကြီး (မှတ်ပုံတင်အမှတ် ၀၄၇၀) က
ထုတ်ဝေသည်။

စာပေဓိမာန်ပုံနှိပ်တိုက် (မှတ်ပုံတင်အမှတ် ၀၀၃၂) နှစ် - ပြည်လမ်း၊
ရန်ကုန်မြို့တွင် ဦးကျော်အောင်က ရိုက်နှိပ်သည်။

အမှာ

နိုင်ငံတကာစာအုပ်နှစ် အထိမ်းအမှတ်အဖြစ် ပထမအကြိမ် ပုံနှိပ်ထုတ်ဝေခဲ့ပြီး ဖြစ်သော မြန်မာအက္ခရာထုပ္ပတ်တွင် မြန်မာဂဏန်းသင်္ချာ ထုပ္ပတ်ကိုပါ ယဉ်ကျေးမှုဌာန အငြိမ်းစား ညွှန်ကြားရေးဝန် ဦးသာမြတ်က ဖြည့်စွက်ပြုစုပေးခဲ့ပါသည်။ ယင်းထုပ္ပတ်နှစ်ရပ်ကိုပေါင်း၍ မြန်မာအက္ခရာနှင့် ဂဏန်းသင်္ချာထုပ္ပတ်ဟူ၍ စာအုပ်ပြုပြင် ပုံနှိပ်ထုတ်ဝေလိုက်ရပါသည်။

မြန်မာအက္ခရာထုပ္ပတ် အကြောင်းရပ်သည် မြန်မာ့စွယ်စုံကျမ်း အတွဲ ၁၀ တွင် ပါရှိ၍ မြန်မာဂဏန်းသင်္ချာ ထုပ္ပတ်အကြောင်းရပ်မှာမူ အသစ်ပြုစုခြင်းဖြစ်ပါသည်။ မြန်မာအက္ခရာနှင့် ဂဏန်းသင်္ချာများ၏ သဘောသက်သေပေါ်လွင်အောင် ဆရာကြီးဦးသာမြတ် စီစဉ်ပေးသည့်အတိုင်း ပုံစံများနှင့်တကွ ထူးထူးခြားခြား ဆင်ပြင်ကာ သရုပ်ဖော်ထားပါသည်။

စာပေဗိမာန်

ပြန်မာ အက္ခရာထုပ္ပတ်။ ။ စာပေ အက္ခရာ အထုပ္ပတ် သည် စာပေ လောကအတွင်း အရေးပါ အရာရောက်လာရ သည်မှာ ကျောက်စာများ (ရှေး အရေးအသား) ကို သု တေသနနည်းဖြင့် စုံစမ်း ရှာဖွေ၍ ရမ္မကြောင့် ဟုယူဆသင့် သည်။ အက္ခရာများကို စထွင် ရေးသားထား၍ သာလျှင် လူမျိုး တမျိုး၏ အမျိုး ဘာသာ သာသနာ စာပေနှင့်တကွ ရည်မှန်းမှု ယဉ်ကျေးမှု တိုးတက်လာရသည်မှာ ယုံမှားဖွယ် မရှိချေ။

ရည်မှန်းမှုသည် သိမြင် နားလည်မှု၏ သယ်ယူ ပို့ဆောင် သော ယာဉ်သဖွယ် ဖြစ်သည်ဟု ပညာကျော်များက ယူဆ ကြ၏။ ထိုနည်းတူစွာ စာပေ အရေး အသားကိုလည်း ယဉ် ကျေးမှု၏ သယ်ယူပို့ဆောင်သော ယာဉ် ဟုလည်း ယူဆ ထိုက်ပေသည်။ အက္ခရာန္တ ဗဟုသုတ (ဝါ) လိပျန္တရ ဗဟုသုတ တည်းဟူသော အက္ခရာ အရေးအသား အကြား အမြင်များ နှင့် ပြည့်စုံမှသာလျှင် ဘာသန္တရ ဗဟုသုတနှင့် ဒေသန္တရ ဗဟုသုတတို့၏ အထူးတလည် အထောက်အပံ့ ရချေမည်။

ထိုမျှ မကသေး၊ အက္ခရာများကို တီထွင် ရေးသား ထား ၍ သာလျှင် စာပေ အရေးအသား ပေါ် ရချေ၏။ စာပေ အရေး အသား ပေါ် ၍သာလျှင် အမျိုး ဘာသာ သာသနာ

နှင့်တကွ ရည်မှန်းမှု ယဉ်ကျေးမှုတို့ တိုးတက် ကြီးပွားရချေ ၏။ များသောအားဖြင့် နိုင်ငံတနိုင်ငံ၏ အလံတော်နောက် က နန်း ကူးသန်းရောင်းဝယ်မှုသည် ထက်ချပ်မကွာ လိုက်လာ ဘိသကဲ့သို့ ကိုးကွယ်သည့် အယူဝါဒ နောက်သို့ အက္ခရာ အ ရေးအသားနှင့် တကွ ရည်မှန်းမှု ယဉ်ကျေးမှု စသည်တို့သည် ထက်ချပ်မကွာ လိုက်မြဲသာ ဖြစ်ချေသည်။ အက္ခရာများကို ခေတ်အလိုက် အသုံး ပြုကြ၏။ ရှေးခေတ် အက္ခရာများ သည် ယခုခေတ် အက္ခရာများ၏ ဘိုးဘွား မိဖုရားသဖွယ် ကျေးဇူး အထူးများလှ၏။ ယခုခေတ် အက္ခရာ များသည် ရှေးခေတ် အက္ခရာများမှ အဆင့်ဆင့် ဖြစ်ပေါ်လာသော အက္ခရာပွားများသာလျှင် ဖြစ်ပေသည်။

သို့ဖြစ်လေရကား ယခုခေတ် အက္ခရာများကို ကျေးဇူး အထူးပြုပေးဘူးသော ရှေးခေတ်အက္ခရာများ၏ ဇာစ်မြစ်နှင့် တကွ ဖြစ်ပုံပျက်ပုံ အလုံးစုံကို ကံလုံစေငဲ့အောင် သုတေသန နည်းဖြင့် စုံစမ်း ရှာဖွေလျက်ပင် နေရချေသေးသည်။ ထိုအ ပြင် “အက္ခရာထုပ္ပတ် စာပေဇာတ်” ကို တခမ်းတနား စုံလင် စွာ ရေးသား နိုင်စေခြင်းအလို့ငှာ ကြိုးစား ရှာဖွေ စုံစမ်း လျက်ပင် နေကြရသေးသည်မှာ သိသာထင်ရှားလေသည်။ အက္ခရာများကို မည်သည့် ခေတ်တွင် မဆို မှန်ကန်စွာ

ဖတ်ရန်နှင့် ရေးသားရန် အထူး လိုလားအပ်သည်မှာလည်း ထင်ရှားလှ၏။ အက္ခရာ ပျက်ခဲ့လျှင် အနက်အဓိပ္ပါယ် အယူအဆ လွဲရချေ၏။ အနက် အဓိပ္ပါယ် လွဲလျှင် လိုရာ ခရီးသို့ မရောက်သဖြင့် ဆင်းရဲ ကြီးစွာပင် ရချေသေး၏။ ထို့ကြောင့် ပဌမ မဟာဝိသုဒ္ဓါ၌ ဆရာတော်ဘုရားကြီးကလည်း အောက်ပါလင်္ကာကို ဖွဲ့ဆိုတော်မူခဲ့လေသည်။

“အက္ခရာ ပျက်၊ ယွင်း သွေကွက်၊ အနက် ချွတ်တိမ်းရာ။”

“အနက် မပြောင့်၊ နည်းယူမှောင့်၊ ယွင်းထောင့် ကျင့်မှုရာ။”

“အကျင့် ပေါက်ပြူး၊ နိဗ္ဗာန်လွဲ၊ ငရဲလားဘိသာ။”

“အက္ခရာ မှန်၊ ယင်းအပြန်၊ နိဗ္ဗာန် မလွဲရာ။” ဟု မရသာ ရတ္တ သတ်ပုံကျမ်းတွင် ရေးထိုးမှန်အက္ခရာမှန်ရေးရန် လိုလားအပ်ကြောင်းနှင့် စပ်လျဉ်း၍ ရေးသား စပ်ဆိုတော်မူခဲ့၏။

အက္ခရာမှန် ရေးသား၍ ဖတ်ဆိုရန် လိုလားသည့် အတိုင်း အက္ခရာမှန်ဖြင့် ရေးသား မှတ်ထားရန် ကိုလည်း ရှေး သူဟောင်းတို့က “နှုတ်တရာ စာတလုံး” ဟု ဆိုထုံးရှိသည်ကိုလည်း အထူးမှတ်သား ဆင်ခြင်ရာကုန်၏။

အက္ခရာ အရေးအသားစောင့် နတ်များ

ရှေးသူဟောင်းတို့သည် အက္ခရာ စာပေ အရေး အသားကို မထွေးမမှားရလေအောင် ရေးသားထားရုံမျှ မကသေး၊ ယင်းအက္ခရာများကို တီထွင်ရေးသားကြသော နတ်မင်းကြီးများနှင့်တကွ အက္ခရာနှင့်တကွ စာပေ ပညာစောင့် နတ်မင်းကြီးများ ရှိသည်ဟုပင် ယူဆကြသေးသည်ကို အောက်ပါ ဇယားအားဖြင့် အနည်းငယ် ဖော်ပြထားသည်။

လူမျိုးအမည်	အက္ခရာတီထွင်သောနတ်၊ သို့မဟုတ် အက္ခရာနှင့် ပညာ တိုးတက် ကြီးပွားမှုစောင့်နတ်
အီဂျစ်လူမျိုး ဗက်စီလုံး ယဟူဒီ ဂရိ အိန္ဒိယတိုင်းသား အာရိယန်လူမျိုး	ထော့ နှင့် အိုင်ဆစ် နေဗို မိုးဗက် (မောရေ) ဟားမီး ဗြဟ္မာကြီး (ဗြဟ္မာ အက္ခရာကို ရေးသားတီထွင်သည် ဟု ရှေး အိန္ဒိယတိုင်းသားတို့ ယူဆကြ၏။)

ဟိန္ဒူ၊ ဇိန (ဂျိန) နှင့် ဗုဒ္ဓအယူဝါဒကို ကွယ် သူများ

သူ့ရသတိ နတ်သမီး (စာပေနှင့် ပိဋကတ် သုံးပုံစောင် နတ်သမီး)

ထိုအတူ ရှေးတရားနှင့် အခြား လူမျိုးတို့ကလည်း အက္ခရာ နှင့် စာပေစောင်နတ်များ ရှိသည်ဟု ယူဆကြပေသေးသည်။

အက္ခရာများ၏ ဇာစ်မြစ်သမိုင်း

အက္ခရာ အရေးအသား၏ ဇာစ်မြစ်သမိုင်းကို တာဝန်ခံ၍ ရေးသားသူသည်လည်း ကဗျာ လင်္ကာ ဆရာကဲ့သို့ပင် “သမုဒ္ဒရာ ကမ်းနား တလျှောက် ပြေးလွှားနေသော ကလေး သူငယ်နှင့် တူပေသည်။” အဘယ်ကြောင့် ဆိုသော် ရှေး အက္ခရာ အရေးအသားများ၏ အထူထူကို ယခုထက်တိုင် သုတေသန နည်းဖြင့် ရှာဖွေ စုံစမ်းလျက်ပင် ရှိသေးသည်။ အောက်ပါ အချက်များကိုလည်း တိကျပြတ်သားစွာ သိရန် လိုသေးသည် ဟုလည်း ထင်မြင် ယူဆပေသည်။

- (၁) အက္ခရာများကို တီထွင် ရေးသားသူတို့၏ အမည် များ။
- (၂) အက္ခရာများကို စတင် ရေးသားသော ခုနှစ် သက္ကရာဇ်။

(၃) အက္ခရာများကို မည်သည့် အယူဝါဒနှင့် ဘာသာ စကားအတွက် ရေးဦးစွာ ရည်မှန်း၍ ရေးသားကြောင်း။

(၄) အက္ခရာများကို တလုံးမကျန်တိကျစွာပေးပြခြင်း။

(၅) အက္ခရာ များကို မည်သည့် ရေးရာ အရာဝတ္ထု များပေါ်တွင် စတင် ရေး၍ မည်သည့် အရပ်ဒေသမှ မည် သည့် အရပ်ဒေသသို့ အဆင့်ဆင့် ကူးပြောင်း ယူဆောင်သွား ကြသည့် ခုနှစ် သက္ကရာဇ်များနှင့် သမိုင်းမှန် စသည်တို့၏ ပြစ် ပုံ ပျက်ပုံ အလုံးစုံကို ကုံလုံစေငဲ့အောင် သိပ္ပံနည်းဖြင့် အမှန် အကန် ရသည်ထက် ရအောင် ကြိုးစား၍ စုံစမ်းလျက်ပင် ရှိချေသေးသည်။ ပုံစံ ဆိုသော် မြန်မာနိုင်ငံတွင် ‘ပျူ’ စာကို ယခုထက်တိုင်အောင် လုံးစေပါငြိစေ အနက်အဓိပ္ပါယ် မဖော် ပြနိုင်သေးသည်မှာ ထင်ရှားစွာ အတောက်အထား ထရပ်ပင် ဖြစ်ချေသည်။ ထိုအတူ အခြားနိုင်ငံများတွင် လည်း ရှေးအက္ခရာအရေးအသားတို့၏ အနက်ကို ကုန်စင် အောင် သိရန်အလို့ငှါ ကြိုးစားလျက်ပင် ရှိကြသေးသည်။

အက္ခရာ သမိုင်း (၀၁) အက္ခရာ ထုပတ်ကို အထူး ဘာသာ တရပ် အဖြစ်နှင့် တက္ကသိုလ်များတွင် မသင်ကြားကြသေး သော်လည်း ကျောက်စာ အတတ်ပညာနှင့် ရှေးအက္ခရာ

အရေးအသား အတတ်ပညာများကို များမကြာမီက တစ်
တစ် ဆည်းပူး လေ့လာကြသည်မှာ ထင်ရှားပေသည်။

ကမ္မည်း ကျောက်စာ ဆိုသည်မှာလည်း လက်ထင်
ကျောက်စာ၊ ဂရိ ကျောက်စာ၊ ဟီဗြဲကျောက်စာ။ ဗြာဟ္မီ
ကျောက်စာ အစရှိသည်ဖြင့် အများ အပြား ရှိသကဲ့သို့
ရှေး အရေးအသားများတွင်လည်း လက်ထင် ရှေး အရေး
အသား၊ ဂရိ ရှေး အရေးအသား၊ ဟီဗြဲ ရှေး အရေးအသား
နှင့် ဗြာဟ္မီ ရှေး အရေးအသား စသည်ဖြင့် အများအပြားပင်
ရှိကြချေသေးသည်။

အိဂျစ်ပြည်၊ ဥရောပတိုက်နှင့် အာရှတိုက် တို့တွင် အရေး
အသား အမျိုးမျိုးအပုံပုံ ရှိကြ၏။ ရှိကြသည့် အလျောက်
လည်း ယင်း အရေးအသားတို့၏ ဖြစ်ပေါ်ပုံ ယူဆရာတို့လည်း
ဝါဒကွဲများ ရှိချေ သေး၏။ ဤအက္ခရာ ထုပ္ပတ်တွင် များ
သောအားဖြင့် ပညာကျော်တို့ ယူဆပုံ တူသည်ကို ရေးသား
ဖော်ပြမည့် အပြင်၊ မြန်မာနိုင်ငံသည် အိန္ဒိယ နိုင်ငံမှ ကိုး
ကွယ်သည့် အယူဝါဒ၊ စာပေ အရေးအသား၊ ရည်မှန်မှု
ယဉ်ကျေးမှုစသည်တို့ ဆက်သွယ်သည့် အလျောက် အိန္ဒိယ
ကျောက်စာ အက္ခရာ အရေးအသားကိုသာ မှတည်ထား၍
အယူ အဆနှင့် ဆင်ခြင်မှုတို့ကို ရေးသားမည် ဖြစ်ပေသည်။

အဘယ်ကြောင့် ဆိုသော် ဤအက္ခရာ ထုပ္ပတ် ရေးသားရာ
တွင် အာဖရိကတိုက်၊ ဥရောပတိုက်နှင့် အာရှတိုက် အနောက်
ပိုင်း၊ အလယ်ပိုင်းမှ တွေ့ရသော အက္ခရာ အရေးအသားများ
နှင့် အိန္ဒိယနိုင်ငံတွင် ရှေးဦးစွာ တွေ့ရသော ခရောသျှင်္ဂီနှင့်
ဗြာဟ္မီအက္ခရာတို့ ဆက်သွယ်ပုံကို အတိအကျ မှန်ကန်စွာ
မပြောနိုင်ကြသေးချေ။ ထို့ပြင် အလွန် နက်နဲခက်ခဲလှသော
ပြဿနာ ဖြစ်သဖြင့် ယင်း အက္ခရာတို့၏ အထုပ္ပတ်ကို
အကျယ်တဝင့် ဖော်ပြရလျှင် ကျမ်းလေးရကျိုး နှစ်မည်မ
ဟုတ်သည့်အပြင် လိုရာခရီးကိုပင် ရုတ်တရက် ရောက်နိုင်
တော့မည်မဟုတ်ချေ။ ပုံစံဆိုသော် အိဂျစ်ပြည်၏ အရပ်စာ
များ၊ အာရေဗျပြည်မှ ဆိုးမိုက်လူမျိုးတို့၏ ဆီမစ်တစ်စာ
များ၊ မက်ဆိုပိုတေးမီးယားပြည်မှ ဆူးမားရီးယန်း လူမျိုးတို့
၏ ကျူနီဖောင်းခေါ် မြားဦးအရေးအသားတို့ကိုဤအက္ခရာ
ထုပ္ပတ်တွင် မှတည်ထား၍ ရေးသားမည့် ဗြာဟ္မီနှင့် ဗြာဟ္မီ
ပွား အက္ခရာများနှင့် နှိုင်းယှဉ်၍ပြရန် မလိုဟု ယူဆသည့်
အလျောက် အနောက်ဖက်ရှိ အထက်ဖော်ပြပါ အက္ခရာများ
အကြောင်းကို လုံးဝ ချန်လှပ်၍ထားမည် ဖြစ်ပေသည်။

ခရောသျှင်္ဂီ အက္ခရာသည်ပါးရှားပြည် ဗက်တြိယာခရိုင်ကို
အစွဲပြု၍ ဗက်တြိယန်အက္ခရာ ဟုလည်း ခေါ်ကြ၏။ ယင်း

မြန်မာ့ဗျည်း ၃၃ လုံးတွင် က သည် အစအကုစုဖြစ်သည်။ က၊ခ၊ဂ၊ဃ၊င ဟူသော က
 ဝက်တွင်ပါဝင်၍ က အသံ၏ဖြစ်ရာဌာနမှာ ကတ္ထုဌာန် လည်ချောင်းအရပ်ဖြစ်သည်။ အကု
 စု၏အရွယ်ကိုလိုက်၍ 'ကကြီး' ဟု အမည်တွင်သည်။ က၊ထ၊ဇ၊ဇ၊ဋ ဟူသော ကြီးလေးကြီး
 တွင် ပါဝင်သည်။ က အရေးအသား၏မူလမှာ ဗြာဟ္မီအက္ခရာ + ဖြစ်သည်။ ဗြာဟ္မီ + မှ
 ကုသန + ဝတ္ထ + ပတ္တဝါ + သို့အဆင့်ဆင့်ပြောင်းလဲလာပြီးနောက်၊ပုဂံကျောက်စာ
 များတွင် များနှင့်ပေစာများတွင် ဟု ရေးသားသည်ကိုတွေ့ရသည်။ ကြက်ခြေ
 သတ္တန်ရှိသောဗြာဟ္မီအရေးအသား + တွင် ကန်လန်မြတ်မျဉ်းသည် တဖြည်းဖြည်း
 အောက်ဖက်သို့ကုပ်လာသည်။ ထောင်လိုက်မျဉ်းသည် ဦးခေါင်းပျောက်သည်အထိ တစတစ
 တိ၍လာသည်။ ဤသို့ဖြင့်ယခုခေတ်မြန်မာ က အက္ခရာ ပေါ် တွန်းလာသည်ကို အောက်တွင် အစဉ်အတိုင်း ဟုတ်တို့၍ပြထားသည်။

အက္ခရာသည် ပါးရှားပြည် အရာမေအန် လူမျိုးတို့၏ အရာ
 မေအစ် အက္ခရာမှ ဆင်းသက်ဟန်တူကြောင်း ပညာရှိအများ
 ဟုဆကြ၏။ ယင်းအက္ခရာများသည် ခရစ်တော်မပေါ်မီ
 လေးရာစုနှစ်မှ သုံးရာစုနှစ်အထိ ထင်ရှား ပေါ်လွင်ခဲ့၏။

ခရေသျှဋ္ဌိ အက္ခရာ၏ အဓိပ္ပါယ်ကား ကုလားအုပ်
 (ကုလားအုပ်) နှစ်ခမ်း သဖွယ် ကွေးကောက်နေသော
 ကမ္ပည်းစာ ဟုဆိုလိုသည်။ ခရေသျှဋ္ဌိ အရေးအသားသည်
 အာရိယန် အမျိုးသားတို့၏ အရေးအသား မဟုတ်ဘဲ၊

မြန်မာ့ဗျည်း ၃၃ လုံးတွင် ခ သည် ၂ ခုမြောက်အက္ခရာဖြစ်သည်။ က၊ ခ၊ က၊ စ၊ ဝ ဟူသော ကဝဂ်တွင်ပါဝင်၍ ခ အသံ၏ဖြစ်ရာဌာနမှာ ကဏ္ဍဌာန် လည်ချောင်းအရပ်ဖြစ်သည်။ အက္ခရာမှာ ကျေးသောပုံသဏ္ဍာန်ရှိ၍ ခကျေးဟုအမည်တွင်သည်။ ခ ၏အရေးအသားမူလမှာ မြာဟို့အက္ခရာ ? ဖြစ်သည်။ မြာဟို့ ? မှ ကုဿန ၂ ဂုဏ္ဍ ၃ မောင်ကန်ပျူ ၃ သို့အဆင့်ဆင့် ပြောင်းလဲလာပြီးနောက် ပုဂံကျောက်စာများတွင် ၃ နှင့်ပေစာများတွင် ၃ ဟု ရေးသား ထည့်ကိုထွေရသည်။ ယခုအခါတွင် ထို ခ အက္ခရာကို ပေစာရေးသားနည်း အတိုင်းပင်လိုက်၍ ရေးသည်။ မူလမြာဟို့အက္ခရာ ? သည် အပြင်ဖက်သို့ကျေးသည်။ ထိုနောက် အဆင့်ဆင့် ပြောင်းလဲလာသည်တွင် ယခုခေတ်အခါတွင် ခ သည် အတွင်းဖက်သို့ကျေးဝင်သည်။ ဤသို့ဖြင့် မြန်မာ ခ အက္ခရာပေါ် ထွန်းလာသည်ကို နှိုင်းရှည့်ချင့်ချိန်နိုင်စေရန် အောက်တွင်အစဉ်အတိုင်း ဟုတ်တို့၍ပြထားသည်။

? ၂ ၃ ၃ ၃ ၃

အနုရိယန် (ဆီမစ်တစ်) တို့၏ အရာပေအစ် အရေးအသား သာလျှင် ဖြစ်ကြောင်းကို အချို့ ကျောက်စာ ပညာကျော် တို့က အတိအလင်း ရေးသားကြ၏။

အိန္ဒိယ တိုင်းရင်း ကျောက်စာကြီးများ
အိန္ဒိယ တိုင်းရင်း ကျောက်စာကြီးများ အကြောင်းကို အကျဉ်းအားဖြင့် မပေါ်ပြီ အိန္ဒိယအမည်များကို သိသာ

။မြန်မာဗျည်း ၃၃ လုံးတွင် ဂ သည် ၃ ခုမြောက်အက္ခရာဖြစ်သည်။ က၊ ခ၊ ဂ၊ ဘ၊ င၊ ဟူသော က ဝက်တွင်ပါဝင်၍ ဂ အသံဖြစ်ရာဌာနမှာ ကဏ္ဍဌာန် လည်ချောင်းအရပ်ဖြစ်သည်။ အက္ခရာ၏အရွယ်ကိုလိုက်၍ ဂ ငယ်ဟုအမည်တွင်သည်။ ကဝဂ်အတွင်း ဂ၊ ဘ ဟူသောဗျည်းနှစ်လုံးပါဝင်ရာ အကြီးအဝယ်ခွဲခြားသောအားဖြင့် ဂ ငယ်ဟုခေါ်ခြင်းဖြစ်၏။ ဂ ၏အရေးအသားမူလမှာ မြာဟို့အက္ခရာ Ⴑ ဖြစ်သည်။ မြာဟို့ Ⴑ မှ ဂုတ္တ Ⴑ ကံဗ Ⴑ ခင်ဗပျ။ Ⴑ သို့အဆင့်ဆင့်ပြောင်းလဲလာပြီးနောက် ကျောက်စာများတွင် Ⴑ နှင့် ပေစာများတွင် ဝ ဟုရေးသားသည်ကိုတွေ့ရသည်။

မြာဟို့အက္ခရာ Ⴑ ကို အတွင်းဖက်သို့တဖက် တချက် ညီညွတ်စွာကွေး၍ ရေးဖန်များသောအခါ မြန်မာ ဂ အက္ခရာဖြစ်ပေါ်လာသည်။ ဂ အက္ခရာအရေးအသားပြောင်းလဲပုံကိုအောက်တွင် အစဉ်အတိုင်းဟုတ်တို့၍ဖော်ပြထားသည်။

ရန်ဖော်ပြပေးမည်။ပါသျှန် (ဗာရစ်)ကျောက်စာများတွင် ဟိန္ဒူဟု ရေးသားထား၏။ ဂရိ လူမျိုးတို့က အိန္ဒိယ ဟု ခေါ်ကြ၏။ ဝေဒ (ဗေဒ) ကျမ်းနှင့် ဝေဒနိန္ဒ ဒဒါကျမ်းများ

တွင် သပ်ကသိန္ဒဝဟနှင့် ဟပ်တဟိန္ဒူ အာရိယန် လူမျိုးတို့၏ နိုင်ငံအမည် ခေါ်တွင်ချေ၏။ ရည်မှန်မှု ယဉ်ကျေးမှုတို့၏ မိုးနေအိမ်သဖွယ် ဖြစ်သော အာဂ္ဂတိုက်ခုံကို ဖြတ်သန်း စီး

မြန်မာဗျည်း ၃၃ လုံးတွင် ယ ဆည် ၄ ခုမြောက်အက္ခရာဖြစ်သည်။ က၊ ခ၊ ဂ၊ စာ၊ င ဟူသော က စက်တွင်ပါဝင်၍ ယ အသံ၏ ဖြစ်ရာ ဌာနမှာ ကတ္တဌာန် လည်ချောင်းအရပ်ဖြစ်သည်။ ဂ ငယ်အက္ခရာ၏ အရွယ်နှင့် နှိုင်းစာ၍ ‘ဃ ကြီး’ ဟု အမည်တွင်သည်။ က ယ ဏ ဋ ဌ ဟူသော ကြီးလေးကြီးတွင် ပါဝင်သည်။ ယ ၏ အရေးအသား မူလမှာ မြာဟို့ အက္ခရာ ယ ဖြစ်သည်။ မြာဟို့ ယ မှ ကုသန ဃ ဂုတ္တ ဃ ကဝံဗ ဃ သို့ အဆင့်ဆင့် ပြောင်းလဲလာပြီးနောက် ကျောက်စာများတွင် ဃ နှင့် ပေစာများတွင် ဃ ဟု ရေးသားသည်ကို တွေ့ရသည်။ မြာဟို့ အရေးအသား ယ ကို ဗယ်ညာထိပ်ညီညီတိပြီးနောက် ဗယ်ဖက်ထိပ်ကနီးခေါင်းအပ်ပေးသောအခါမြန်မာ ယ ဖြစ်လာသည်။ ယ အက္ခရာ၏ အဆင့်ဆင့်ဖြစ်ပေါ်လာပုံကို အောက်တွင်အစဉ်အတိုင်းဟုတ်တို့၍ဖော်ပြထားသည်။

ယ ဃ င ဃ သ ဃ ဃ ယ

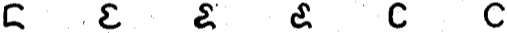
သွားသည် သိန္နဲမြစ် (ဣန္ဒြ) မြစ်ကို အစွဲပြု၍ သိန္နဲ၊ ဟိန္နဲ၊ ဟိန္နဲ၊ ဟိန္နဲ၊ စတာန် စသည်ဖြင့် အလယ်ပိုင်းခေတ် စာရေးဆရာ များက ခေါ်ဝေါ်ကြောင်း တွေ့ရသည်။

ဟိန္နဲစတာန်ကို ပါဠိလို အက္ခရာ ဗလှယ်သော် “စ” ကို ချေ၊ “ထ” ဆင်ထူးကို “ဌ” ဝမ်းဘဲပြု၍ ဟိန္နဲဌာန် (ဟိန္နဲတို့၏ နေရာဌာန) ဟု သိရှိနိုင်၏။ အတို ချုံးရမည် ဆိုသော် ပါသျှန်

မြန်မာဗျည်း ၃၃ လုံးတွင် င သည် ၅ ခုမြောက်အက္ခရာဖြစ်သည်။ က၊ခ၊ဂ၊ဃ၊ င ဟူသော က
 ဝက်တွင်ပါဝင်၍ င အသံ၏ဖြစ်ရာဌာနမှာ ကက္ခဌာန် လည်ချောင်းအရပ်ဖြစ်သည်။ င အက္ခရာကို
 င ဟူ၍ပင် အသံထွက်သည်။ င အက္ခရာ၏အရေးအသားမူလမှာ မြာဟ္တီအက္ခရာ င ဖြစ်
 သည်။ မြာဟ္တီ င မှ ကုသန ဧ ခင်ဗပျူ ဋ မောင်းကန်ပျူ ဌ သို့ အဆင့်ဆင့်
 ပြောင်းလာပြီးနောက်၊ ကျောက်စာများတွင် င နှင့်ပေစာများတွင် င ဟုရေးသား
 သည်ကိုတွေ့ရသည်။ မြာဟ္တီအရေးအသား င ကို အပြင်ဖက်သို့ခါးပိုင်းပစ်ကုန်းကုန်းနှင့်
 နှစ်ဖက်စမျှားကိုအတွင်းသို့ခပ်ကွေးကွေး ရေးသောအခါ မြန်မာ င အက္ခရာဖြစ်ပေါ်လာသည်။

င အက္ခရာအဆင့်ဆင့်ပြောင်းလဲလာပုံကိုအောက်တွင်အစဉ်အတိုင်းဟုတ်တို့၍ဖော်ပြထားသည်။

ကျောက်စာ အရေးအသား ဟိန္ဒူ (မြန်မာတို့ ယခုအခေါ်
 ဟိန္ဒူ) ကိုဂရိလူမျိုးများက အိန္ဒိယဟုခေါ်ခြင်းပင်ဖြစ်သည်။
 မြောက်ပိုင်း အိန္ဒိယ တိုင်းရင်း ကျောက်စာကြီးများကား
 (၁) ဂုတ္တလိပိ၊ (၂) ကဋ္ဌိလ လိပိ၊ (၃) နာဂရီ၊ (၄) သျှာရဒါ
 နှင့် (၅) ဗင်္ဂလားများ ဖြစ်ကြ၏။

တောင်ပိုင်း အိန္ဒိယတိုင်းရင်း ကျောက်စာကြီးများမှာ
 (၁) ပစ္ဆိမိ၊ (၂) မဇ္ဈပဒေသျှိ၊ (၃) တေလဂူ-ကနဒျိ၊
 (၄) ဂြန္တလိပိ၊ (၅) ကလိဂ် လိပိ၊ (၆) တာမိဋ္ဌ လိပိနှင့် (၇)
 ဝေဋ္ဌုတ္တုများ ဖြစ်ကြသည်။ လိပိသည် စာအရေးအသား
 ဟု မြန်မာလို အနက်ရ၏။

မြန်မာဗျည်း ၃၃ လုံးတွင် စ သည် ၆ ခုမြောက်အက္ခရာဖြစ်၍ စ၊ ဆ၊ ဇ၊ ဈ၊ ည ဟူသော စ
 ဝက်တွင် ပါဝင်သည်။ စ အသံ၏ဖြစ်ရာဌာနမှာ တာလဌာန် အာစောက်အရပ် ဖြစ်သည်။
 အက္ခရာ၏ပုံသဏ္ဍာန်သည် လုံး၍ နေသဖြင့် စလုံးဟု အမည်တွင်သည်။ စ အရေးအသား၏
 မူလမှာ ဗြာဟ္မီအက္ခရာ ၎် ဖြစ်သည်။ ဗြာဟ္မီ ၎် မှုကုသန ၎် ဂုတ္တ ၎် ကဗေ
 ၎် သို့ အဆင့်ဆင့်ပြောင်းလဲလာပြီးနောက် ကျောက်စာများတွင် ၎် ၎် နှင့် ပေစာ
 များတွင် စ ဟု ရေးသားသည်ကို တွေ့ရသည်။ ဗြာဟ္မီ အရေးအသား ၎် ၎်၏အောက်
 ခြေရှိ လခြမ်းသဏ္ဍာန်သည် ရေးပန်များလတ်သော် တရွေရွေဖြင့် မျဉ်းပြောင်းကိုဖြတ်၍ငုံထူး
 သော အဝန်း ဖြစ်သွားပြီးလျှင်၊ ယခုရေးနေကျ စ အက္ခရာသည် ဖြစ်ပေါ်လာလေသည်။ စ အက္ခရာ၏ အဆင့်ဆင့်ပြောင်းလဲပုံကို
 အောက်တွင် အစဉ်အတိုင်း ဟုတ်တို့၍ပြထားသည်။

ဗြာဟ္မီ အရေးအသားသည် အိန္ဒိယနိုင်ငံတွင် ရှေးအကျ
 ဆုံး ဖြစ်၏။ ခရစ်တော် မပေါ်မီ ဆုံးရာစုနှစ် တိုင်အောင်
 အသောကကျောက်စာ အရေးအသားများကို တွေ့ကြရ

၏။ သို့ရာတွင် ခရစ်တော်မပေါ်မီ ငါးရာစုနှစ်အတွင်း ပိပြာ
 ဝါ အရပ်ရှိ ထူပ (စေတီပုထိုး) နှင့် ဗရလိရွာတွင် အနည်း
 အကျဉ်း နှစ်နေရာ ရေးသားထားသည်ကိုလည်း တွေ့ရ၏။

မြန်မာအများ ၃၃ လုံးတွင် ဆသည် ၇ ခုမြောက်အက္ခရာဖြစ်သည်။ စ၊ ဆ၊ ဇ၊ ဈ၊ ည
 ဟူသောစဝက်တွင်ပါဝင်၍ ဆ အထိခံဖြစ်ရာဌာနမှာ အာလဋ္ဌာန် အာစောက်အရပ်ဖြစ်သည်။
 အက္ခရာစံပုံသဏ္ဍာန်သည်လိမ်၍နေသောကြောင့် ဆလိမ်ဟုအမည်တွင်သည်။ ဆ အရေးအ
 သားဓိပုလမှာ ဗြာဟ္မီအက္ခရာ စ ဖြစ်သည်။ ဗြာဟ္မီ စ မှ ကုသန က ဝတ္ထ နိ ကပ်စ
 နှင့် ဆို အဆင့်ဆင့်ပြောင်းလဲလာပြီးနောက်၊ ကျောက်စာများတွင် ငါ နှင့် ပေစာများ
 တွင် ဆ ဟုရေးသားသည်ကိုတွေ့ရသည်။ ဗြာဟ္မီအရေးအသား စ ခံထိပ်စ ထောင်
 မတ်နေသောမျဉ်းကို ဗယ်ဝက်သို့ယိမ်းနဲ့ ခြုံတချက်ဆွဲရေးဖန်များသောအခါ၊ မြန်မာအက္ခရာ
 ဆ ဖြစ်ပေါ်လာလေသည်။ ဆ အက္ခရာစံအဆင့်ဆင့်ပြောင်းလဲပုံကို အောက်တွင် အစဉ်အတိုင်းယှဉ်တွဲ၍ပြထားသည်။

စ က နိ နှ ငါ ဆ

ဗြာဟ္မီ အက္ခရာ စတင် ရေးသားသော ခုနှစ် သက္ကရာဇ်
 နှင့် စပ်လျဉ်း၍ ကမ္ဘာပေါ်၍ ကျောက်စာ ပညာကျော်များ
 က ယခုထက်တိုင် အတိအကျ ဆုံးဖြတ်ချက် မချနိုင်သေး
 သည့် အပြင် အခြား ကျောက်စာများနှင့် ဆက်သွယ်ရေး
 မည်သို့ မည်ပုံ ရှိ မရှိလည်း ဝေဖန် စဉ်းစားကြလျက်ပင်

ရှိသေး၏။ ကျောက်စာ လောကတွင် အံ့ဩဖွယ်ဆုံး အခန်း
 တရပ်မှာ အိန္ဒိယနိုင်ငံ အနောက်မြောက်တွင် ပန်ဂျပ်နယ်ရှိ
 ဟရပပူနှင့် သိန္နဲနယ်ရှိ မိုဟိန်ဂိုဒေါ်ရှိ မြို့ကြီးနှစ်မြို့နှင့် သိန္နဲနယ်
 တောင်ပိုင်းရှိ ဆန္ဒဒရို အစရှိသော မြို့ငယ်ကလေးများနှင့်
 ရွာများမှ လွန်ခဲ့သော နှစ်ပေါင်း ၃၀ ခန့်က တူးဖော်ရရှိသော

။ မြန်မာ့အလင်း ၃၃ လုံးတွင် ဇ သည် ၈ ခုမြောက် အက္ခရာဖြစ်၍ စ၊ ဆ၊ ဇ၊ ဈ၊ ညဟူသော
 စ ဝက်တွင် ပါဝင်သည်။ ဇ အသံ၏ ဖြစ်ရာဌာနမှာ တာလုဌာန် အာစောက်အရပ်ဖြစ်သည်။
 အက္ခရာ၏ ပုံသဏ္ဍာန်ကိုလိုက်၍ ဇကို ဟု အမည်တွင်သည်။ ဇ အရေးအသား၏ မူရင်းမှာ
 ဗြာဟ္မီအက္ခရာ E E E ဖြစ်သည်။ ဗြာဟ္မီ E E E မှ ကုဿန E ဂုတ္တ E ကံဗ E
 သို့အဆင့်ဆင့်ပြောင်းလဲလာပြီးနောက်၊ ကျောက်စာများတွင် E နှင့် ပေစာများတွင် ဇ
 ဟု ရေးသားသည်ကိုတွေ့ရသည်။

ဗြာဟ္မီအရေးအသား E တွင် အပေါ်ထိပ်၌ရှိသော အစကို အောက်ဖက်သို့ ကျွေးခိုက်၍
 ရေးဖန်များသောအခါ၊ မြန်မာအက္ခရာ ဇ ဖြစ်ပေါ်လာသည်။ ဇ အက္ခရာ၏ အဆင့်ဆင့် ဖြစ်ပေါ်လာပုံကို အောက်တွင် အစဉ်
 အတိုင်း ဟုတ်တူ၍ပြထားသည်။

“ဣန္ဒြေမြစ်ဝှမ်း ကျောက်စာ အရေးအသား” များပင် ဖြစ်
 ၏။ ယင်းကျောက်စာများ တံဆိပ်တုံးများ အစရှိသည်တို့ကို
 တွေ့မြင် စုံစမ်း စစ်ဆေးကြည့်ရှုခြင်းအားဖြင့် သမိုင်း ရာဇ
 ဝင်တွင် စာမတင်မီခေတ်က ရေးသားမှု၊ ရည်မှန်းမှု၊ ယဉ်ကျေး

မှုတို့သည်ကား အံ့ဖွယ်တန်ဖိုး ရှိချေ၏။ ယင်းအရေးအသား
 များ၏ အဓိပ္ပါယ်ကို ဖော်၍ပင် မရသေးချေ။ ဤအရေး
 အသားများသည် အရုပ်စာများပင်ဖြစ်သည်ဟု သိရပေ၏။
 ကျောက်စာ ရှေး အရေးအသား အမှတ်သင်္ကေတ လေ့

။မြန်မာချည်း ၃၃ လုံးတွင် ဈ သည် ၉ ခုမြောက်အက္ခရာဖြစ်၍ စ၊ ဆ၊ ဇ၊ ဈ၊ ည ဟူသော စက်တွင်ပါဝင်သည်။ ဈ အသံ၏ဖြစ်ရာဌာနမှာ တာလဌာန် အာစောက်အရပ်ဖြစ်သည်။ အက္ခရာ၏ပုံသဏ္ဍာန်ကိုလိုက်၍ ဈ မြင်းဆွဲဟုအမည်တွင်သည်။ ဈ အရေးအသား၏မူလမှာ ဗြာဟ္မီ ဟု ကုသန ဟု တို့ဖြစ်သင့်သော်လည်း၊ အရေးအသားချင်းဆက်သွယ်၍မရသေးပေ။ သို့သော် ခင်ဗပျူ နှင့် မောင်းကန်ပျူ နှင့် တို့မှ အဆင့်ဆင့်ပြောင်းလဲလာရာမှ ကျောက်စာများတွင် ဇှဇှ နှင့် ပေစာများတွင် ဈျ ဟုရေးသားသည်ကို တွေ့ရသည်။ ခင်ဗပျူနှင့် မောင်းကန်ပျူ အရေးအသားတွင် မြန်မာအက္ခရာ ဈ ကို ဇှ အဖြစ်ရေးသားသည်

ကိုတွေ့ရသဖြင့် တို့မှထဆင့် မြန်မာအက္ခရာ ဈ ဖြစ်လာသည်ဟု ယူဆနိုင်သည်။ ဈ အက္ခရာအရေးအသားတွေ့ရသမျှကိုအောက်တွင် အစဉ်အတိုင်း ယှဉ်တွဲ၍ပြထားသည်။

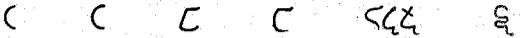
ဟ ဟ ဇှ ဇှ ဇှဇှ ဈျ

လာ ဆည်းပူး ရာဌ်လည်း (၁) စိတ်ရှည်ရှည် ထားရသည့် သည်းခံမှု၊ (၂) တဖက်သတ် လိုရာသို့ မယ်မေးယိုင်မှု၊ (၃) ထန်ရှင်းတည်ကြည်၍ ပညာဉာဏ် ယှဉ်တွဲလျက် ဆုံးဖြတ် မှု အစရှိသော အချက်ကြီး သုံးချက်ကို အမြဲထားစဉ် ဂရုမူ

ရချေမည်။ ကျောက်စာပညာကျော် လင်ဒန်၊ ဟန်တာနှင့် ဝါ ဟရိ ဇနီတို့ကလည်း အနည်းနည်းအပုံပုံ အိန္ဒိယအက္ခရာ များ၏ ပုံစံရင်း မူလအခြေခံ ဖြစ်သော ဗြာဟ္မီအက္ခရာနှင့် ဆက်သွယ် ကြည့်ကြ၊ စိစစ်ကြ၊ အဓိပ္ပါယ် ကြံဆ၍ ဖော်ကြ

မြန်မာဗျည်း ၃၃ လုံးတွင် ၃ သည် ၁၁ ခုမြောက် အက္ခရာဖြစ်၍ ခ၊ ငှ၊ ည၊ ဝ၊ က ဟုသော
 ၅ဝက်တွင်ပါဝင်သည်။ ၃အသံ၏ မြစ်ရာဌာနမှာ မုဒ္ဒဌာန် လျှာထိပ်အရပ်ဖြစ်သည်။ အက္ခရာ၏
 ပုံသဏ္ဍာန်ကိုလိုက်၍ ၃ သံလျင်းချိတ်ဟု အမည်တွင်သည်။ ၃ အရေးအသား၏ မူလမှာ
 ဗြာဟ္မီအက္ခရာ င ဖြစ်သည်။ ဗြာဟ္မီ င မှ ကုသန င ကုတ္တ င ကမဗ င သို့အဆင့်ဆင့်
 ပြောင်းလဲလာပြီးနောက်၊ ကျောက်စာများတွင် ငူငူ နှင့်ပေစာများတွင် ၃ ဟုရေး
 သားသည်ကို တွေ့ရသည်။ ဗြာဟ္မီအရေးအသား င ကို အောက်တွင်ခြေထောက်ထပ်၍
 တဖြည်းဖြည်းရေးဖန်များသော် သံလျင်းချိတ်ပုံသဏ္ဍာန်ရှိသော မြန်မာအက္ခရာ ၃ ဖြစ်
 ပေါ်လာလေသည်။ ၃ အက္ခရာ၏ အဆင့်ဆင့်ဖြစ်ပေါ်လာပုံကို အောက်တွင် အစဉ်အတိုင်း ယှဉ်တွဲ၍ပြထားသည်။

မဆည်းပူးသူတို့အတွက် နားထွေးစရာ ဖြစ်မည်ကား မုချ
 မလှဲတည်း။
 ဗြာဟ္မီ အက္ခရာမှ အိန္ဒိယ အက္ခရာများ၊ ဂြန္တ၊ ပျူနှင့် မွန်
 မြန်မာအက္ခရာများ အဆင့်ဆင့် တိုးပွားဆင်းသက်လာသည့်
 သက်သေခံစွည်းများကား ခိုင်လုံသည်ဟုသာ ပညာကျော်

အများ ဆုံးဖြတ်ယူဆမှု မှီသည့်အလျောက် မွန် မြန်မာအက္ခ
 ရာသည် ဗြာဟ္မီအက္ခရာပုံစံရင်းမှ မည်သို့ သက်ဆင်းဟန် တူ
 ကြောင်းကိုသာ မှတ်တမ်းထား၍ ရေးသားဖော်ပြလိုပေသည်။
 ထို့ပြင် မြန်မာအရေးအသားနှင့် ဗြာဟ္မီအက္ခရာ ဆက်သွယ်
 ဖြစ်ပေါ် လာပုံကို တိကျ ခိုင်လုံစွာ မဖော်ပြနိုင်သေးသည်မှာ

မြန်မာဗျည်း ၃၃ လုံးတွင် ၄ သည် ၁၂ ခုမြောက်အက္ခရာဖြစ်၍ ၂၊ ၄၊ ၃၊ ၀၊ ၈ ဟူသော
 ဂုဏ်တွင် ပါဝင်သည်။ ၄ အသံ၏ ဖြစ်ရာဌာနမှာ မုဒ္ဒဌာန် လျှာထိပ်အရပ်ဖြစ်၏။ အက္ခရာ၏
 ပုံသဏ္ဍာန်ကိုလိုက်၍ ၄ ဝမ်းပဲဟုအမည်တွင်သည်။ ၄ အရေးအသား၏မူလမှာ မြာဟို့ ဝ
 ဖြစ်၏။ မြာဟို့ ဝ မှ ကုသန ဝ မောင်းကန်ပျူ ခွဲ ခွဲ သို့ အဆင့်ဆင့်ပြောင်း
 လဲလာပြီးနောက်၊ ကျောက်စာများတွင် ၄ နှင့်ပေစာများတွင် ၄ ဟုရေးသားသည်ကို
 တွေ့ရသည်။ မြာဟို့ ဝ သည် တဖြည်းဖြည်းထိပ်အလယ်တွင် ထီးဆောင်းထားသည့်
 ပုံပေါ်လာသည်။ နောက်မှတစ်ဆင့် အထက်က ဝမ်းထိပ်စွန်း အနည်းငယ်ပြုတ်သွားပြီးလျှင်၊
 ရေးဖန်များသောအခါ လက်ရှိမြန်မာ ၄ ဝမ်းပဲပုံ ပေါ်လာသည်။ ၄ အက္ခရာ၏ အဆင့်ဆင့်ဖြစ်ပေါ်လာပုံကို အောက်တွင် အစဉ်
 အတိုင်း ယှဉ်တွဲ၍ ပြထားသည်။

သိသာ ထင်ရှား၏။ မြာဟို့အက္ခရာသည် အိန္ဒိယ နိုင်ငံ၏
 သမိုင်းတွင် စာမတင်မီ ခေတ်က ရှေးပင်ရင်း ဇာတိ အက္ခရာ
 ဟောင်းများမှ ဆင်းသက်လာသည်။ သို့တည်း မဟုတ်
 မြာဟို့ကို မြဟွာကြီးက တီထွင်၍ထားသော အက္ခရာပင်

ဖြစ်သည် အစရှိသည်ဖြင့် ယူဆမှုတို့ကို စွဲလမ်းနေသည်မှာ
 အယူဝါဒရေး စိတ်ဓာတ် ပယောဂနှင့် မကင်းသလို ဖြစ်နေ
 သည်ဟု ယူဆရပေသည်။ ပညာကျော်များက မြာဟို့အက္ခ
 ရာသည် ခရစ်တော်မပေါ်မီ ရှစ်ရာစု၊ ခုနစ်ရာစုနှစ်ခန့်တွင်

မြန်မာ့ဗျည်း ၃၃ လုံးတွင် ၃ သည် ၁၃ ခုမြောက် အက္ခရာဖြစ်၍ ၅၊ ၄၊ ၃၊ ၈၊ ၉ ဟူသော
 ဝှက်တွင်ပါဝင်သည်။ ၃ အသံ၏ဖြစ်ရာဌာနမှာ မုဒ္ဒဌာန် လျှာထိပ်အရပ်ဖြစ်သည်။ အက္ခရာ၏
 ပုံသဏ္ဍာန်ကိုလိုက်၍ ၃ ရင်ကောက်ဟု အမည်တွင်သည်။ ၃ အရေးအသား၏ မူလမှာ ဗြာဟ္မီ
 အက္ခရာ ၂ ဖြစ်သည်။ ဗြာဟ္မီ ၂ မှ ကုဏ ၃ ၊ ဂဏ္ဏ ၃ ၊ ကခံမ ၃ သို့
 အဆင့်ဆင့် ပြောင်းလဲလာပြီးနောက်၊ ကျောက်စာများတွင် ၃၃ နှင့်ပေစာများတွင်
 ၃ ဟု ရေးသားသည်ကို တွေ့ရသည်။ ဗြာဟ္မီ အရေးအသား ၂ တွင် ရှိစေ့ကောက်တပ်၍
 တပြည်းပြည်း ရင်ပတ်ကောက်ကောက်ကလေးကဲ့သို့ ရေးဖန်များလတ်သော်၊ မြန်မာ
 အက္ခရာ ၃ ဖြစ်ပေါ်လာလေသည်။ ၃ အက္ခရာ၏ အဆင့်ဆင့် ပြောင်းလဲလာပုံကို အောက်တွင် အစဉ်အတိုင်း ယှဉ်တွဲ၍ပြထားသည်။

၂ ၃ ၃ ၃ ၃၃ ၃

တောင် ပေါ်ဟန် တူသည်ဟု ယူဆကြ၏။ ထို့ပြင် တစ အ
 နောက်နိုင်ငံ ပညာရှင်များကလည်း အိန္ဒိယ အက္ခရာသည်
 သီးခြား အိန္ဒိယ နိုင်ငံသားတို့ တီထွင် မရေးသားဘဲ အခြား
 ဒေသများမှ ရှေးအက္ခရာများကို အမှီသဟာ ပြုရခြင်း ကင်း
 ဟန်မတူဟု ယူဆကြသေး၏။ အိန္ဒိယ အက္ခရာတို့သည် လုံးဝ

အက္ခရာစစ် မဟုတ်ဘဲ အက္ခရာဝက် အက္ခရာခြမ်းမျှသာ ဖြစ်
 သည်ဟုလည်း ယူဆကြ သေး၏။ ဗြာဟ္မီ အက္ခရာများမှ
 အိန္ဒိယ မြောက်ပိုင်းနှင့် တောင်ပိုင်း အက္ခရာများ တိုးပွား
 ထွန်းကားလာသည်ဟု ပညာရှင်အများ ယူဆကြ၏။
 အလွန် ထင်ရှားသော အသောက မင်းတရား၏ ကျောက်

မြန်မာဗျည်း ၃၃ လုံးတွင် စ သည် ၁၄ ခုမြောက် အက္ခရာဖြစ်၍ ငှ၊ ဌ၊ ည၊ စ၊ အ
 ဟူသော ငွက်တွင် ပါဝင်သည်။ စ အသံ၏ ဖြစ်ရာဌာနမှာ မုဒ္ဒဌာန် လျှာထိပ်အရပ်
 ဖြစ်သည်။ အက္ခရာ၏ ပုံသဏ္ဍာန်ကိုလိုက်၍ စ ရေမှုတ်ဟု အမည်တွင်သည်။ စ အရေး
 အသား၏ မူလမှာ ခြာဟွံအက္ခရာ ၉ ဖြစ်သည်။ ခြာဟွံ ၉ မှ ကုသန ၆ ဂုဏ္ဏ ၆
 ကံဗ ၆ သို့ အဆင့်ဆင့်ပြောင်းလဲလာပြီးနောက်၊ ကျောက်စာများတွင် ၂ နှင့်
 ပေစာများတွင် ၉ ဟုရေးသားသည်ကို တွေ့ရသည်။ ခြာဟွံ အရေးအသား ၉ ကို
 လက်ျာဝက်သို့ မျက်နှာလှည့်ရာမှ တဖြည်းဖြည်းပက်လက်လှန်၍ ရေးဖန်များလာသော
 အခါ၊ ရေမှုတ်သဏ္ဍာန်ရှိသော မြန်မာအက္ခရာ စ ဖြစ်ပေါ်လာလေသည်။ စ အက္ခရာ၏ အဆင့်ဆင့် ဖြစ်ပေါ်လာပုံကို အောက်တွင်
 အစဉ်အတိုင်း ယှဉ်တွဲ၍ပြထားသည်။

၉ ၆ ၆၆ ၆ ၂ ၉

စာပေါင်း ၃၅ ခုကို ခရစ်တော် မပေါ်မီ ၂၇၄ ခုနှစ်မှ ခရစ်
 တော် မပေါ်မီ ၂၃၇ ခုနှစ်တိုင်အောင် ကျောက်တုံးကြီးများ၊
 ဂူနံရံများနှင့် ကျောက်တိုင်များတွင် ခြာဟွံအက္ခရာများဖြင့်
 ကျောက်ထက် အက္ခရာ တင်ထားသဖြင့် အသောက မင်း

တရားကြီး၏ အစိုးရ အုပ်ချုပ်ပုံ နည်းစံနစ်များ၊ အကျင့်
 စာရိတ္တ ပြုပြင်ရေးနှင့် စပ်လျဉ်းသော လောကနီတိ ကျမ်း
 များ၊ မိမိကိုယ်၏ အတ္ထုပ္ပတ္တိ စာတမ်းများကို များစွာ
 စိတ်ဝင်စားဖွယ်ကောင်းအောင် စုလင်စွာ ရေးသားထား၏။

မြန်မာဗျည်း ၃၃ လုံးတွင် ဣ သည် ၁၅ ခုမြောက် အက္ခရာဖြစ်၍ ၉၊ ၄၊ ၃၊ ၈၊ ၈၊ ၈ ဟူသော ဂုဏ်တွင်ပါဝင်သည်။ ဣ အသံ၏ ဖြစ်ရာဌာနမှာ မုဒ္ဒဌာန် လျှာထိပ်အရပ်ဖြစ်သည်။ မြန်မာအက္ခရာတွင် န၊ ဣ ဟူ၍ ၂ မျိုးရှိရာ အက္ခရာအရွယ် အကြီးအငယ်ကိုခွဲခြား၍၊ ဣကြီးဟု ခေါ်တွင်သည်။ က၊ ဃ၊ ဣ၊ ဋ ဟူသော ကြီးလေးကြီးတွင် ပါဝင်သည်။ ဣ အရေးအသားမှလွဲမှား ခြားဟွံအက္ခရာ **I** ဖြစ်သည်။ ခြားဟွံ **I** မှ ကုသန **၇** **X** **၇** **၇** **၇** **၇** သို့ အဆင့်ဆင့်ပြောင်းလဲလာပြီးနောက်၊ ကျောက်စာများတွင် **၈** နှင့်ပေစာများတွင် **၈** ဟုရေးသားသည်ကိုတွေ့ရသည်။ ခြားဟွံအရေးအသား **I** ၌ အလယ်တွင် ထောင်ဖတ်နေသောမျဉ်းကို ချိုင့်ဝှမ်းသောပုံသဏ္ဍာန်ဆွဲပြီးလျှင် ဝေးဝေးတဖက်တဖက်ကို အတွင်းသို့ကွေးကွေးချွန်ချွန် ရေးဖန်များလတ်သော် မြန်မာအက္ခရာ ဣ ဖြစ်ပေါ်လာလေသည်။ ဣ အက္ခရာ၏ အဆင့်ဆင့် ဖြစ်ပေါ်လာပုံကို အောက်တွင် အစဉ်အတိုင်း ဟုတ်တို့၍ပြထားသည်။

I **၇** **X** **၇** **၇** **၈** **၈**

ယင်း ကျောက်စာများတွင် ထူးခြားသော အကြောင်း ရပ်များ သီးခြား ပါဝင်သည့် အပြင် နိတိကျမ်းများနှင့် အမိန့်တော် ပြန်တမ်းများလည်း ပြောက်ပြားစွာ ရေးသား

ထား၏။ ကမ္ဘာပေါ်တွင် မည်သည့် ကေရာင်မင်းများမှ ရေး က ဤကဲ့သို့ စုံလင်စွာ ရေးသား မထားခဲ့ဘူးချေ။ အသောက မင်းတရား ကျောက်စာ များသည် အိန္ဒိယ

မြန်မာဗျည်း ၃၃ လုံးတွင် တ သည် ၁၆ ခုမြောက် အက္ခရာဖြစ်သည်။ တ၊ တ၊ ဒ၊ ဓ၊ န ဟူသော တဝက်တွင် ပါဝင်၍၊ တ အသံ၏ဖြစ်ရာဌာနမှာ ဧန္တဌာန် သွားအရပ်ဖြစ်သည်။ အက္ခရာ၏ပုံသဏ္ဍာန်ကိုလိုက်၍ ထဝမ်းပူဟု အမည်တွင်သည်။ တ အရေးအသား၏ပူလမှာ မြာဟို့အက္ခရာ ၎င်း ဖြစ်သည်။ မြာဟို့ ၎င်း မှ ကုသန ၎င်း ဝုတ္တ ၎င်း ကံဗ ၎င်း သို့ အဆင့်ဆင့် ပြောင်းလဲလာပြီးနောက်၊ ကျောက်စာများတွင် ၎င်း နှင့်ပေစာများတွင် ၎င်း ဟုရေးသားသည်ကို တွေ့ရသည်။ မြာဟို့အရေးအသား ၎င်း တွင် ဘေးတဖက် တချက်ကားနေသော ခြေ ၂ ခုသည် အတွင်းသို့ လခြမ်းပုံသဏ္ဍာန်ကွေး၍လာသည်။ ထိုမှ တဖန် လက်ဝဲဖက်မျဉ်းသည် တို၍သွားပြီးလျှင် တချက်ဆွဲရေးဖန်များသော် ဝမ်းပိုက်ပုံပေါ်လာသည်။ ထိုဝမ်းပိုက်ပုံသည် တစစကြီး လာ၍ တညွှတ်စွာရှိနေသောအလယ်မျဉ်းသည် ထိပ်တုံး၍လာသည်။ ဤသို့ဖြင့် မြန်မာအက္ခရာ တ ဖြစ်ပေါ်လာပုံကို အောက်တွင် အစဉ်အတိုင်း ယှဉ်တွဲ၍ပြထားသည်။

နိုင်ငံတွင် ဘာသာစကားနှင့် စာပေ အရေးအသား လောက ခွဲ နေလသဖွယ် ရှိသည်မှာ ထင်ရှားလျက် ရှိ၏။ အသောက်၊ ကျောက်စာများသည် စာတတ် ပေတတ်များ အတွက်သာ

မဟုတ်ဘဲ၊ စာပေများစွာ မတတ်သူတို့ အတွက်ပါ ရည်စူး လျက် အကွင်းအကွက်ကျသော လမ်းမကြီးများနှင့် ဘုရား ဖူးရန် အရပ်များမှာ စိုက်ထူ ထား၏။ ကျောက်စာများကို

မြန်မာကျမ်း ၃၃ လုံးတွင် ထ သည် ၁၇ ခုမြောက် အက္ခရာဖြစ်သည်။ တ၊ ထ၊ ဝ၊ ခ၊ နှ၊ ဟ
သော တ ဝက်တွင်ပါဝင်၍၊ ထ အသံ၏ဖြစ်ရာဌာနမှ ဒန္တဌာန် သွားအရပ်ဖြစ်သည်။ အက္ခရာ၏
ပုံသဏ္ဍာန်ကိုလိုက်၍ ‘ထဆင်ထူး’ ဟု အမည်တွင်သည်။ ထ အရေးအသား၏မူလမှာ ဗြာဟ္မီ

အက္ခရာ ဖြစ်သည်။ ဗြာဟ္မီ မှ ကုသန ဂုတ္တ ကံဗ
  သို့ အဆင့်ဆင့် ပြောင်းလဲလာပြီး နောက်၊ ကျောက်စာများတွင်
  နှင့် ဖောများတွင် ဟု ရေးသားသည်ကိုတွေ့ရသည်။

ဗြာဟ္မီအရေးအသား တွင် အလယ်ရှိ အစက်ကလေးသည် စက်ဝိုင်း၏အချင်းကဲ့သို့ ခပ်စောင်းစောင်း မျဉ်းကြောင်းဖြစ်လာ
သည်။ ထိုမှတဆင့် အလျားလိုက်ဖြစ်စေ၊ ထောင်လိုက်ဖြစ်စေ တန်း၍ခွဲသည်။ စက်ဝိုင်းကိုလည်း လေးထောင့် ချဉ်လျားလျား
ထောင်လိုက်တမျိုး၊ အလျားလိုက်တမျိုး ရေးဖန်များသော်၊ ဆင်၏ ထူး ပုံသဏ္ဍာန်ရှိသော မြန်မာအက္ခရာ ထ ဖြစ်ပေါ်လာသည်။ ထ
အက္ခရာ၏ အဆင့်ဆင့်ပြောင်းလဲပုံကို အောက်တွင် အစဉ်အတိုင်း ယှဉ်တွဲ၍ပြထားသည်။

မြန်မာဗျည်း ၃၃ လုံးတွင် ၁ သည် ၁၈ ခုမြောက် အက္ခရာဖြစ်သည်။ 'တ၊ ထ၊ ဝ၊ ဓ၊ န' ဟု
သော တ ဝဂ်တွင်ပါဝင်၍ ၁ အသံ၏ဖြစ်ရာဌာနမှာ ၁ နှစ်ဌာန် သွားအရပ်ဖြစ်သည်။ '၁ဝွေး'
ဟူရာ၌ '၁' အက္ခရာသည် အထက်အဖို့ အောက်အဖို့ အကျေးအလယ်နှစ်ခုဆင့်၍တည်၏။ သို့
နှစ်ဆင့်တည်ဟန်အသွင်ကိုလိုက်၍ '၁ဝွေး' ဆိုသကဲ့သို့ မှီ၏ဟု ဝေါဟာရတ္ထယကာသနီကျမ်းပြု
သော ရုတိယကျော်အောင်စံထားဆရာတော်က မိန့်ဆိုရေးသား၏။

'၁' အရေးအသား ၏ မူလမှာ ဗြာဟ္မီအက္ခရာ ဟု ဖြစ်သည်။ ဗြာဟ္မီ မှ ကုသန

၃ ကတ္ထ ၂ ကစံပ ၂ သို့ အဆင့်ဆင့်ပြောင်းလဲလာပြီးနောက်၊ ကျောက်စာများတွင် ၃ နှင့် ပေစာများတွင်
၃ ဟု ရေးသားသည်ကို တွေ့ရသည်။ ဗြာဟ္မီအရေးအသား ၏ မူလကလကျိာဇာန်အလယ်တွင် ချိုင့်ဝင်နေရာမှ တဖန်
လက်ဝဲဇာန်အလယ်တွင် ချိုင့်နေသောပုံအက္ခရာဖြစ်လာသည်။ ထောင်ပတ်နေသောထိပ်နှင့် အောက်ခြေဖက်အတော်ကို လက်ဝဲဇာန်
သို့ဆွဲယှဉ် အတွင်းသို့ ဝပ်ကျွေးကျွေး ရေးဖန်များသောအခါ မြန်မာအက္ခရာ ၁ ဖြစ်ပေါ်လာသည်။ ၁ အက္ခရာ၏ အဆင့်ဆင့်ဖြစ်ပေါ်
လာပုံကို အောက်တွင် အစဉ်အတိုင်း ဟုတ်တို့၍ပြထားသည်။

မြန်မာမျိုး ၃၃ လုံးတွင် န သည် ၂၀ ခုမြောက် အက္ခရာဖြစ်သည်။ တ၊ ထ၊ ဝ၊ ဓ၊ န ဟု
 သော တ ဝက်တွင် ပါဝင်၍ န အသံ၏ ဖြစ်ရာဌာနမှာ ခန္တုဌာန် သွားအရပ်ဖြစ်သည်။ အက္ခရာ၏
 အရွယ်ကိုလိုက်၍ န ငယ် ဟု အမည်တွင်သည်။ အကြီး ဟူသော အက္ခရာလည်း ရှိသေးရာ၊
 အကြီးအငယ်ခွဲခြားလို၍ န ငယ် ဟု ခေါ်ခြင်းဖြစ်၏။ န အရေးအသား၏မူလမှာ မြာဟို့
 အက္ခရာ ၊ ဖြစ်သည်။ မြာဟို့ ၊ ဗု ကုသန ၊ ဂုတ္တ ၊ သ ၊ ကမံဗ
 သို့ အဆင့်ဆင့် ပြောင်းလဲလာပြီးနောက်၊ ကျောက်စာများတွင် ၊ နှင့် ပေစာ
 များတွင် စ ဟု ရေးသားသည်ကို တွေ့ရသည်။ မြာဟို့အရေးအသား ၊ တွင် အောက်ဖက်ရှိ မျဉ်းသည် တဖြည်းဖြည်း
 အောက်သို့ကွေးလာပြီး၊ လက်ဝဲဖက်အစသည် တိုလာသည်။ ရေးဖန်များသောအခါ၊ လက်ဝဲဖက်တွင် ဝမ်းပိုက်သဏ္ဍာန်ပေါ်လာသည်။
 ထိုတွင် လက်ျာဖက်အတွင်းသို့ ကွေး၍၊ ဦးခေါင်းထပ်ပေးပြီး၊ အောက် မျဉ်း ကို ဆန့်လိုက်သောအခါ၊ မြန်မာအက္ခရာ န ဖြစ်ပေါ်လာ
 သည်။ န အက္ခရာ၏ အဆင့်ဆင့် ပြောင်းလဲဖြစ်ပေါ်လာပုံကို အောက်တွင် အစဉ်အတိုင်း ဟုဉ်တူ၍ပြထားသည်။

မြန်မာဗျည်း ၃၃ လုံးတွင် ဗ သည် ၂၂ ခု မြောက် အက္ခရာဖြစ်သည်။ ပါ၊ ဖ၊ ဗ၊ သ၊ ဗ
 ဟူသော ပ ဝက်တွင် ပါဝင်၍ ဗ အသံ၏ ဖြစ်ရာဌာနမှာ ဩဌာန် နှုတ်ခမ်းအရပ်ဖြစ်သည်။
 အက္ခရာ၏ ပုံသဏ္ဍာန်ကိုလိုက်၍ ဖဦးထုပ် ဟု အမည်တွင်သည်။ ဗ အရေးအသား၏
 မူလမှာ ဗြာဟ္မီအက္ခရာ **၆** ဖြစ်သည်။ ဗြာဟ္မီ **၆** မှ ဂုဏ္ဏ **၆** ကပ်စ **၂**
 မောင်းကန်ပျူ **၂** သို့ အဆင့်ဆင့် ပြောင်းလဲလာပြီးနောက်၊ ကျောက်စာများတွင်
၆ နှင့် ပေစာများတွင် **၆** ဟု ရေးသားသည်ကို တွေ့ရသည်။ ဗြာဟ္မီ အရေး
 အသား **၆** ၌ လက်ဝဲဖက်တွင် အထက်သို့ ရှည်ထက်နေသော မျဉ်းကြောင်းကို

နှစ်ဖက်ညီညီတို့၍ ရေးဖန်များသော်၊ မြန်မာအက္ခရာ ဗ ဖြစ်ပေါ် လာသည်။ ဗ အက္ခရာ၏ အဆင့်ဆင့် ဖြစ်ပေါ်လာပုံကို
 အောက်တွင် အစဉ်အတိုင်း ယှဉ်တွဲ၍ ပြထားသည်။

၆ **၆** **၆** **၆** **၆**

ကြီးကျယ်စွာ မရေးသားထားချေ။ အသောက ကျောက်စာ ယူလောက်အောင် လူထု နားလည်မှုကိုသာ အရင်းခံ
 များသည် ပါဠိ ဘာသာမှ မြန်မာဘာသာပြန် ဆရာတို့ နည်း တား၍ ပြာကြိုက်ဘာသာဖြင့် ရေးသားခဲ့လေသည်။

မြန်မာဗျည်း ၃၃ လုံးတွင် ဗ သည် ၂၃ ခု မြောက် အက္ခရာဖြစ်သည်။ ဗ၊ ဗ၊ ဗ၊ ဘ၊ ဗ
 ဟူသော ဗ ဝက်တွင် ပါဝင်၍ ဗ အသံ၏ဖြစ်ရာ ဌာနမှာ သြဋ္ဌဌာန် နှုတ်ခမ်းအရပ်
 ဖြစ်သည်။ အက္ခရာ၏ ပုံသဏ္ဍာန်ကို လိုက်၍ ဗထက်ချိုင့် ဟု အမည်တွင်သည်။
 ဗ အရေးအသား၏မူလမှာ မြာဟိုအက္ခရာ □ ဖြစ်သည်။ မြာဟို □ မှ ကုသနာ □
 ကတ္တ □ ဝ ကပ်ဗ ဝ ဝ သို့ အဆင့်ဆင့် ပြောင်းလဲလာပြီးနောက်၊ ကျောက်
 စာများထွင် မှု နှင့် ပေစာများတွင် မှု ဟု ရေးသားသည်ကို တွေ့ရသည်။ မြာဟို
 အရေးအသား □ တွင်၊ အထက်၊ အောက်၊ လက်ဝဲဖက်တို့တွင် ချိုင့်၍ရေးရာမှ မြန်မာ
 အက္ခရာ ဗ ဖြစ်ပေါ်လာသည်။ ဗ အက္ခရာ၏ အဆင့်ဆင့်ဖြစ်ပေါ်လာပုံကို အောက်တွင် အစဉ်အတိုင်း ယှဉ်တဲ၍ မြထားသည်။

ဤသို့ ရေးသားပြီး သကာလ သာသနာပြု၍သာလျှင်
 အသောက မင်းတရား၏ သာသနာ ဖြန့်ချိရေး လုပ်ငန်း
 တွင်ကျယ်မှ အကြောင်းကြီးတရပ် ဖြစ်ပေါ်လာချေသည်။

အသောက ကျောက်စာများသည် မြာဟိုအက္ခရာဖြင့် ရေး
 သားထားသည်ကို ဟိမဝန္တာတောင်ခြေမှ မိုက်ဆိန်နယ် အထိ
 နှင့် ဗင်္ဂလားအော် ကမ်းခြေမှ အာရေဗျ ပင်လယ်ကမ်းခြေ

မြန်မာဗျည်း ၃၃ လုံးတွင် ဘ သည် ၂၄ ခုမြောက် အက္ခရာဖြစ်သည်။ ဗ၊ ဖ၊ ဗ၊ ဘ၊ မ
 ဟူသော ပ ဝက်တွင် ပါဝင်၍ ဘ အသံ၏ဖြစ်ရာ ဌာနမှာ သြဋ္ဌဌာန် နှုတ်ခမ်းအရပ်
 ဖြစ်သည်။ အက္ခရာ၏ ပုံသဏ္ဍာန်ကို လိုက်၍ ဘကုန်း ဟု အမည်တွင်သည်။
 ဘ အရေးအသား၏မူလမှာ ဗြာဟ္မီအက္ခရာ ဂ ဖြစ်သည်။ ဗြာဟ္မီ ဂ မှ ကုသန ဇာ
 ဂုတ္တ ဂ ဂ ကံစ ဂ သို့ အဆင့်ဆင့် ပြောင်းလဲလာပြီးနောက်၊ ကျောက်
 စာများတွင် ဂ နှင့် ပေစာများတွင် ဘ ဟု ရေးသားသည်ကို တွေ့ရသည်။ ဗြာဟ္မီ
 အရေးအသား ဂ ကို လက်ဝဲဖက်သို့ ယိမ်း၍ အမြန်ရေးဖန်များသော် မြန်မာ
 အက္ခရာ ဘ ဖြစ်ပေါ်လာသည်။ ဘ အက္ခရာ၏ အဆင့်ဆင့်ဖြစ်ပေါ်လာပုံကို အောက်တွင် အစဉ်အတိုင်း ယှဉ်တွဲ၍ ပြထားသည်။

ဂ ဂ ဂ ဂ ဂ ဂ ဘ

အထိ ထင်ရှားစွာ တွေ့ရ၏။ ထိုကျောက်စာများကို ရှေး
 အလွန်ကျသည့် ဗြာဟ္မီကြီး မဟုတ်သည့်တိုင်အောင် မောရ
 ယဝသံ-နောင်-ဗြာဟ္မီ အက္ခရာဖြင့် ရေးသားထားသည်ဟု
 ဆိုရချေမည်။

မြောက်ပိုင်း အိန္ဒိယကျောက်စာ

(၁) ဂုတ္တလိပိ-ဂုတ္တဝံသီ မင်းများ ခေတ်အခါတွင် အိန္ဒိယ
 ပြည် မြောက်ပိုင်း ကပိုင်းလုံးတွင် ယင်းကျောက်စာ အရေး

မြန်မာဗျည်း ၃၃ လုံးတွင် မ သည် ၂၅ ဝေမြောက်အက္ခရာဖြစ်သည်။ မ၊ ဖ၊ ဗ၊ ဘ၊ မ
 ဟူသော ပ ဝက်တွင် ပါဝင်၍ မ အသံ၏ဖြစ်ရာဌာနမှာ ဩဋ္ဌဌာန် နှုတ်ခမ်းအရပ်ဖြစ်သည်။ မ
 ကို မ ဟူ၍ ပင်အသံထွက်သည်။ မ အရေးအသား၏ မူလမှာ ခြာဟို့ အက္ခရာ ဖ ဖြစ်သည်။
 ခြာဟို့ ဖ မှ ကု-န ဝှ ၇၈၂၃ ကဝံပ ဝှ သို့ အဆင့်ဆင့် ပြောင်းလဲလာပြီး
 နောက်၊ ကျောက်စာများတွင် မ နှင့် ပေစာများတွင် မ ဟု ရေးသားသည်ကို တွေ
 ရသည်။ ခြာဟို့အရေးအသား ဖ ကို ထဖြည့်ဖြည့်ရေးဖန်များ၍ လေးထောင့်၊ ကျောက်
 စာတွင် ထွင်းသောအခါ မ ဖြစ်သွား၏။ ထိုမှတဆင့် ယခု ရေးနေကြသော မြန်မာ
 အက္ခရာ မ ဖြစ်ပေါ်လာသည်။ မ အက္ခရာ၏ အဆင့်ဆင့် ပြောင်းလဲပုံကို အောက်တွင် အစဉ်အတိုင်း ယှဉ်တွဲ၍ ပြထားသည်။

အသားကို ခရစ် လေးရာစုနှစ်နှင့် ငါးရာစုနှစ် အကြားတွင်
 အသုံးပြုသဖြင့် ဂုတ္တလိပိ ဟု ခေါ်ဟန် တူသည်။

(၂) ကုဋိလလိပိ—ဤအက္ခရာများရေးသားရာ၌ တူးခြား
 သော အချက်တစ်ခုမှာ သရများ၌ ရေးချ၊ လုံးကြီးတင်၊

ချောင်းဝင်၊ သဝေထိုး၊ သဝေထိုးရေးချ စသော အမှတ်
 လက္ခဏာတို့သည် အတုန်အတက်၊ အကောက်အကွေးပုံများ
 ရှိသဖြင့် ကုဋိလ ဟု အမည်နာမ ပေးထားခြင်း ဖြစ်သည်။
 ကုဋိလ အရေး အသားသည် ဂုတ္တလိပိ အက္ခရာပွား ဖြစ်၍

မြန်မာ့ဗျည်း၊ ၃၃ လုံးတွင် ၄ သည် ၂၊ ၃ မြောက် အက္ခရာ ဖြစ်သည်။ ယ၊ ခ၊ လ၊ ဝ၊
 သ၊ ဟ၊ ဋ၊ အ ဟူသော အ ဝက်တွင်ပါဝင်၍ ၄ အသံ၏ဖြစ်ရာဌာနမှာ ဗျည်းသန် လျှာ
 ထိပ်အရပ်ဖြစ်သည်။ အက္ခရာ၏ ပုံသဏ္ဍာန်ကိုလိုက်၍ ၄ ကောက်ဟု အမည်တွင်သည်။
 ၄ အရေးအသား၏ ပုံလမှာ ဗြာဟ္မီအက္ခရာ | နှစ်မြစ်သည်။ ဗြာဟ္မီ | နှစ်ပု ကုသု ၂
 ဂုတ္တ ၂ ၂ ကခံ ၂ သို့ အဆင့်ဆင့် ပြောင်းလဲလာပြီးနောက်၊ ကျောက်စာများတွင်
 | ၂ ၂ နှင့် ပေစာများတွင် ၂ ဟု ရေးသားသည်ကို တွေ့ရသည်။ တဥှံပတ်စွာ
 ဆောင်နေသော ဗြာဟ္မီ အရေးအသား | နှစ်ကို အထက်စွန်း၊ လက်ဝဲဖက်သို့ ကျော့ပြီး
 လျှင်၊ အောက်စွန်း၊ လက်ဝဲဖက်သို့ ကျော့၍ ရေးစနစ်များသော် မြန်မာအက္ခရာ ၄ ဖြစ်ပေါ်လာသည်။ ၄ အက္ခရာ၏ အဆင့်ဆင့်ဖြစ်ပေါ်
 လာပုံကို အောက်တွင် အစဉ်အတိုင်း ယှဉ်တွဲ၍ ပြထားသည်။

| ၂ ၂ ၂ ၂ ၂ ၂ ၂ ၂

ကြောင်းမှာမူ တောင်ပိုင်းအရပ် ရဋ္ဌကုဋဝံသီမင်း ပိုင်နယ်ရှိ၊
 သာမနာဂဝစနှင့် ကောလှာပုရကေရာဇ်မင်း အုပ်ချုပ်နယ်တွင်
 သက္ကရာဇ် ၆၇၅ ခု သက သံဝတ်နှစ် (ခရစ်နှစ် ၇၅၄) ၌

အလှူတော် ပေးလွှာများကို နာဂရီဖြင့် ရေးသားထား
 သည်ကို တွေ့ရသောကြောင့် ဖြစ်သည်။ တောင်ပိုင်းဒေသ
 များတွင် ဆက်လက် စိုးစံသော မင်းများလည်း ယင်း

မြန်မာ ဗျည်း ၃၃ လုံးတွင် စ သည် ၂၈ ခုမြောက် အက္ခရာ ဖြစ်သည်။ ယ၊ ဝ၊
 လ၊ ဝ၊ သ၊ ဟ၊ ဋ၊ အ ဟူသော အဝဂ်တွင် ပါဝင်၍ စ အသံ၏ ဖြစ်ရာဌာနမှာ
 ဝတ္ထုဌာန သွားအရပ်ဖြစ်သည်။ စ အက္ခရာကို စ ဟူ၍ပင် အသံထွက်သည်။ စ
 အရေးအသား၏ မူလမှာ ဗြာဟ္မီ အက္ခရာ ျ ဖြစ်သည်။ ဗြာဟ္မီ ျ ဗုဒ္ဓသန ျ၊
 ဂုတ္တ ျ၊ ကဝိစ ျ သို့ အဆင့်ဆင့် ပြောင်းလဲလာပြီနောက်၊ ကျောက်စာများတွင်
 ျ နှင့် ပေစာများတွင် လ ဟု ရေးသားသည်ကို တွေ့ရသည်။ ဗြာဟ္မီ အရေးအ
 သား ျ တွင် လကျာဝက်၌ ထောင်မတ်နေသော မျဉ်းသည် တစတစ လက်ဝဲဖက်

ထိပ်နှင့် ညီအောင် တိုလာပြီး ရေးခန့်များသော် မြန်မာ အက္ခရာ စ ဖြစ်ပေါ်လာလေသည်။ စ အက္ခရာ၏ အဆင့်ဆင့်
 ဖြစ်ပေါ်လာပုံကို အောက်တွင် အစဉ်အတိုင်း ယှဉ်တွဲ၍ ပြထားသည်။

ၻ ျ ျ ျ ျ ျ လ

အရေး အသားကို ဆက်လက် အသုံးပြုပြီး သကာလ ခရစ်
 ၁၆ ရာစုနှစ်နောက် အသွင် တမျိုးပြင့် ဤအက္ခရာများကို
 ရေးကြပြန်၏။ တောင်ပိုင်းအရပ်တွင် ဤအရေးအသားကို

နန္ဒီနာဂရီ ခေါ်တွင်လေ၏။ ရှေး အရေးအသား နာဂရီမှ
 ရှေးကျသော ဗင်္ဂလား (ဗင်္ဂလီ) အရေးအသား ပေါက်ပွား
 လာ၏။

မြန်မာဗျည်း ၃၃ လုံးတွင် ဝသည် ၂၉ ခုမြောက်အက္ခရာဖြစ်သည်။ ယ၊ ရ၊ လ၊ ဝ၊ သ၊
 ဟ၊ ဌ၊ အ ဟူသော အဝဂ်တွင်ပါဝင်၍ ဝအသံ၏ ဖြစ်ရာဌာနမှာ ဝန္တ-ဩဋ္ဌ ဌာန်
 သွားနှင့် နှုတ်ခမ်းအရပ်ဖြစ်သည်။ ဝ ကို ဝဟု၍ပင် ဖာသံထွက်သည်။ ဝအရေးအသား
 ၏ မူလမှာ မြာဟိုအက္ခရာ ဝ ဖြစ်သည်။ မြာဟိုဝ မှ ကုသန ဖြစ်၍ ဝ ဖြစ်သည်။
 ကံမ ဝ ဝ သို့ အဆင့်ဆင့် ပြောင်းလဲလာပြီးနောက်၊ ကျောက်စာများတွင်
 ဝ ဝ နှင့် ပေစာများတွင် ဝ ဟု ရေးသားသည်ကို တွေ့ရသည်။ မြာဟိုအရေး
 အသား ဝ ကို ထိပ်ဖျဉ်းပြုတ်ပြီးလျှင် ကျောက်စာများတွင် လေးထောင့်ပုံသဏ္ဍာန်
 တွင်း၍ ရေးရာမှတစ်ဆင့် ပေစာများတွင် မြန်မာအက္ခရာ ဝ ဟု၍ ဆင်စိုင်းစိုင်းရေးသားလာသည်။ ဝ အက္ခရာ၏ အဆင့်ဆင့်
 ဖြစ်ပေါ်လာပုံကို အောက်တွင် အစဉ်အတိုင်းဟု၍တို့၍ ပြထားသည်။

နာဂရီ အရေးအသားမှ တပန် ကဲတီး၊ မဟာဇနီ၊ ရာဇထာ
 နီ နှင့် ဂူဇရာတီ အရေးအသားများ ပွားထွက် လာ၏။
 အိန္ဒိယ အရေးအသားများအနက် အရေးအကြီးဆုံး ဟု ဟု

ဆကြသော နာဂရီ(ဝါ) ဒေဝနာဂရီသည် ဂျာမန်ကျောက်
 စာပညာကျော် ဗျူလာ အမည်ပေးသော သိဒ္ဓမတြိက
 အက္ခရာမှ တဆင့် ရသော ဂုတ္တအက္ခရာပွား ဟုဆိုကြ၏။

မြန်မာဗျည်း၊ ဥပ လုံးတွင် ယ သည် ဥပ မြောက် အက္ခရာဖြစ်သည်။ ယ၊ ဝ၊ လ၊ ဝ၊
 သ၊ 'ယ၊ ဋ၊ အ ဟူသော အဝဂ်တွင် ပါဝင်၍ ဟ အသံ၏ပြစ်ရာဌာနမှာ ကတ္ထဌာန
 လည်ချောင်းအရပ်ဖြစ်သည်။ ဟ ကို ယဟု၍ပင် အသံထွက်သည်။ ဟ အရေးအသား၏
 မူလမှာ ဗြာဟ္မီအက္ခရာ ဟ ဖြစ်သည်။ ဗြာဟ္မီ ဟ မှ ကုသန ဟ ကတ္ထ ဟ ကခပ
 ဟ သို့ အဆင့်ဆင့် ပြောင်းလဲလာပြီးနောက်၊ ကျောက်စာများတွင် ဟ နှင့်
 ပေစာများတွင် ဟ ဟု ရေးသားသည်ကို တွေ့ရသည်။ ဗြာဟ္မီအရေးအသား ဟ တွင်
 လက်ဝဲဖက်ထိပ်စွန်းနှင့် လက်ျာဖက်ထိပ်စွန်းကို ညီညာစွာတီပြီးနောက်၊ လက်ျာဖက်အစွန်း
 ကို ဆောက်သို့ ပြောင်ထန်းစွာဆွဲချ၍ အတွင်းဖက်သို့ ဆင်ကွေးကွေးရေးသောအခါ မြန်မာအက္ခရာ ယ ဖြစ်ပေါ်လာသည်။ ဟ
 အက္ခရာ၏ အဆင့်ဆင့် ဖြစ်ပေါ်လာပုံကို ဆောက်တွင် အစဉ်အတိုင်းယှဉ်တွဲ၍ ပြထားသည်။

ဟ ဟ ဟ ဟ ဟ ဟ ဟ

အချို့ အရပ်ခေါ်မှာ နာဂရ အရေးအသား (မြို့သုံးစာ) (ဝါ) နာဂရခေါ် ဂုဇဂတ်ပုဏ္ဏားတို့၏ အရေးအသား ဟု ယူဆ၏။ ယခုခေတ်တွင်လည်း နာဂရစာကို 'နတ်စာ'၊ ပုဏ္ဏား စာ' (ဝါ) နန်းသုံးထီးသုံးစာ ဟု ဆိုလိုကြသေး၏။ သင်

ကြိုက်ကျမ်းများကို များသောအားဖြင့် ရှေးအထက်ကျော် ကာရိက စဉ် ဒေဝနာဂရီ အက္ခရာဖြင့်သာ ရေးကြ၏။ (၄) သျှာဒဂါ-ဤအရေးအသားကို အိန္ဒိယ အနောက် မြောက်ပိုင်းရှိကသျှမိရနှင့်ပန်ဂျပ်နယ်တွင်အသုံးပြု၏။ ခရစ်

မြန်မာဗျည်း ၃၃ လုံးတွင် ငှ သည် ၃၂ ခုမြောက် အက္ခရာဖြစ်သည်။ သ၊ ရ၊ လ၊ ဝ၊
 သ၊ ဟ၊ ငှ၊ အ ဟူသော အဝဂ်တွင် ပါဝင်၍ ငှ အသံ၏ဖြစ်ရာဌာနမှာ မုဒ္ဒဌာန် လျှာ
 ထိပ်အရပ်ဖြစ်သည်။ အက္ခရာ၏အရွယ်ကိုလိုက်၍ ငှကြီးဟု အမည်တွင်သည်။ လ ဟု
 သော အက္ခရာလည်း ရှိသေးရာ အကြီးအငယ်ခွဲခြားလို၍ ငှကြီးဟု ခေါ်တွင်ခြင်း ဖြစ်
 ၏။ က၊ ဝ၊ အ၊ ငှ ဟူသော ကြီးလေးကြီးတွင် ပါဝင်သည်။ ငှ အရေးအသား၏ မူလ
 မှာ ကုသနအက္ခရာ ငှ ဖြစ်သည်။ ကုသန ငှ မှ ဂုတ္တ ငှ ကခံဗ ငှ သို့
 အဆင့်ဆင့် ပြောင်းလဲလာပြီးနောက်၊ ကျောက်စာများတွင် ငှ နှင့် ပေစာများတွင်
 ငှ ဟု ရေးသားသည်ကို တွေ့ရသည်။ ကုသန ငှ မှ တဆင့် ပြောင်းလဲလာသော ကခံဗ ငှ တွင် ထိပ်မှ အတွန့်တက်
 နေသော မျဉ်းကိုဖြုတ်၍ ရေးသည်တွင် မြန်မာအက္ခရာ ငှ ဖြစ်ပေါ်လာလေသည်။ ငှ အက္ခရာ၏ အဆင့်ဆင့် ဖြစ်ပေါ်လာပုံကို
 အောက်တွင် အစဉ်အတိုင်း ယှဉ်တွဲ၍ပြထားသည်။

ငှ ငှ ငှ ငှ ငှ ငှ

ရှစ်ရာစုနှစ်တွင် မေရဝဗ္ဗာမင်း လက်ထက်တွင် ဤကျောက်
 စာများကို အသုံးပြုကြသည့် အပြင် ထိုအချိန်အခါတွင်
 ကုဋိလ ကျောက်စာလည်း ပန်ဂျာပ် နယ်တွင် ခေတ်စား

လျက်ပင် ရှိသေး၏။ ထိုနောက်တဖန် ဤကုဋိလမှ သျှရဒါကို
 ဆက်လက် တိုးပွား ရေးသားကြ၏။ ယခု တွေ့ရသရွေ့မှာ
 ရှေးအကျဆုံး သျှရဒါ အရေးအသားများကို စမ္မာဏေရာဇ်

ယှဉ်တွဲ၍ ပြထားသည်။

မြန်မာဘျည်း ၃၃ လုံးတွင် အ သည် ၃၃ ခုမြောက် နောက်ဆုံးအက္ခရာ ဖြစ်သည်။
ယ၊ ဝ၊ လ၊ ဝ၊ သ၊ ဟ၊ ဋ၊ အ ဟူသော အဝဂ်တွင်ပါဝင်၍ အ အသံ၏ မြစ်ရာဌာန
မှာ ကဏ္ဍဌာန် လည်ချောင်းအရပ်ဖြစ်သည်။ အ ကို အ ဟူ၍ပင် အသံထွက်သည်။
အ အရေးအသား၏ပုလမှာ ဗြာဟ္မီအက္ခရာ ဣ ဖြစ်သည်။ ဗြာဟ္မီ ဣ မှ ကုသန ဣ
ဂုတ္တ ဣ ကံဗ မှ သို့ အဆင့်ဆင့် ပြောင်းလဲလာပြီးနောက်၊ ကျောက်စာများတွင်
ဣ ဣနှင့် ပေစာများတွင် အ ဟု ရေးသားသည်ကို တွေ့ရသည်။ ဗြာဟ္မီအက္ခရာ ဣ
မှ မြန်မာအက္ခရာ အ သို့ အဆင့်ဆင့် ပြောင်းလဲလာပုံကို အောက်တွင် အစဉ်အတိုင်း

ဣ ဣ ဣ ဣ ဣ ဣ ဣ

မင်းပိုင်နယ် သရဟန် အရပ်တွင် ကျောက်စာ၊ ကြေးပေလွှာ
အစ ရှိသည်တို့တွင် ရေးသားထားကြောင်း တွေ့မြင်ရ၏။
ဤ အရေးအသားကို ခရစ် ၁၀ ရာစုနှစ်တွင် ပေါ်ပေါက်
ဟန် တူသည် ဟု ယူဆကြ၏။ ဤအရေးအသားမှ ရှေးကသျှ

မိရီနှင့် ဇွာကရီ အရေးအသားများ ပွားထွက် လာကြ၏။
ထို့ပြင် ပန်ဂျာဗီခေါ် ဂုဂ္ဂမုခီအက္ခရာလည်း ယင်းသျှရဒါမှ
ပေါ်ထွက်လာရသော အကြောင်းရင်း ခံချေ၏။
(၅) ဗင်္ဂလား (ဗင်္ဂါလီ) - ဤ အရေးအသားသည် ရှေး

နာဂရိအက္ခရာမှ ခရစ် ၁၀ ရာစုနှစ်ခန့်တွင် ပွားထွက်ကာ၏။
ဗဒါလ ထမ္မ (ကျောက်တိုင်) ကို တူးဖော် ရရှိသော အခါ
နာရာယဏပါလ မင်း လက်ထက်တွင် ခရစ် ၁၀ ရာစုနှစ်တွင်
ဗင်္ဂလားအက္ခရာဖြင့် ရေးသားထားသည်ကို တွေ့ရ၏။ ယင်း
ဗင်္ဂလား (မြန်မာခေါ် ဗင်္ဂါလီ) အက္ခရာမှ ခရစ် ၁၁ ရာစုနှစ်
တွင် နေပါလအက္ခရာ ပွားထွက်လာ၏။ ထိုအတူ ယခုခေတ်
သုံး ဗင်္ဂါလီ၊ မဲထီလနှင့် ဥဒိုယ အရေးအသားများတဖန်ပွား
ထွက်လာပြန်၏။

တောင်ပိုင်းအိန္ဒိယ ကျောက်စာများ

တောင်ပိုင်း ကျောက်စာများသည် ရှေးဗြာဟ္မီ အရေး
အသားမှ ပုံအသွင် အဆင့်ဆင့် ပေါ်ထွန်းလာပြီးသကာလ
ခဏ္ဍပနှင့် အနွရဝသီမင်းများ လက်ထက်သုံး အက္ခရာများ
ဖြစ်ပွားကြပြန်၏။ ထိုနောက် များမကြာမီ ဒက္ခိဏကုန်းပြင်
မြင်ရှိ နာဆိက၊ ကာရလီ အစရှိသော ဂူများအတွင်း၌ ရေး
သား ကုန်သော ကျောက်စာများ ဖြစ်ကြပြန်၏။ ယင်း
ကျောက်စာများသည် အောက်ပါအတိုင်း ဖြစ်၏။

(၁) ပစ္စိမိ (အနောက်ပိုင်း ကျောက်စာ) - ဤ အရေး
အသားကို အသုံးပြုခဲ့သော ကာသိအာဝါဉ၊ ဂုလရာထိ၊ နာဆိ

က၊ ခါန်ဒေသျှနှင့်၊ အတာရာ ခရိုင်များ၊ ဟိုက်ဒရာဗာဒ်စော်
တွားမင်းပိုင်နယ်ရှိ အချို့ဒေသပိုင်းများ၊ ကုန်ကန်နှင့် အချို့
အချို့သော မိုက်ဆီနယ်များတွင် ခရစ် ၆-ရာစုနှစ်ခန့်မှစ၍
ကိုးရာစုနှစ်ခန့်အထိ တွေ့ရှိရ၏။ ခရစ် ၆-ရာစုနှစ်ခန့်တွင်
ရာဇပုတာနာနှင့် အိန္ဒိယအလယ်ပိုင်း၌ အချို့အချို့သော
ဒေသများတွင် ယင်းအရေးအသားများကို တွေ့ရသေး၏။ ထို
နောက် မြောက်ပိုင်း အရေး အသားများ၏ လောင်းရိပ်ကို
လည်း အတော်အတန် မိလေ၏။ အိန္ဒိယနိုင်ငံ အနောက်
ပိုင်းဒေသများ၌ ပိုမို အသုံးပြုသည်ကို အကြောင်း ပြု၍
ပစ္စိမိ အက္ခရာ ဟု အမည်ပေးဟန် တူ၏။

(၂) မဇ္ဈိမတိုင်း (မဇ္ဈပြဒေသျှ) - ဤအရေးအသားကို
အိန္ဒိယအလယ်ပိုင်းပြည်နယ်များ၊ ဟိုက်ဒရာဗာဒ်နယ် မြောက်
ပိုင်းနှင့် ဗုန်ဒေလခန္တရီ အချို့ဒေသများတွင် ခရစ် ၆-ရာစုနှစ်မှ
စ၍ ရှစ်ရာစုနှစ် နောက်ပိုင်းတိုင်အောင် တွေ့ကြရ၏။ ဤအ
ရေး အသားများ၏ အက္ခရာတို့ ထိပ်ပိုင်းတွင် သေတ္တာများ ပုံ
သဏ္ဍာန် ရှိလေရာ များသောအားဖြင့် လေးထောင့်သေတ္တာ
များပုံမှာ ဟာလာဟင်းလင်း ဖြစ်၍ အချို့ အက္ခရာများ၌
ရံခါ ရံခါ မင်သည်း၍ ကင်းပိတ်ဖြစ်နေသည်ကို တွေ့ရ၏။
အက္ခရာတို့၏ ပုံသဏ္ဍာန်မှာ အနားထောင့်ခွန်းများသည်

များသောအားဖြင့် ညီမျှလျက် ရှိနေရကား ထောင်လိုက် ဖြစ်စေ၊ ပြားလိုက် ဖြစ်စေ ထွင်းရ ရေးရလွယ်၏။ အကူရာ အပိုင်း(စာလုံး)မရေးကြချေ။ ဤအရေးအသားသည် တခါ တရံ ဗုံဗိုင်နယ် တောင်ပိုင်း ခပ်ကျကျ အရပ်များ၊ မိုက်ဆို့ နယ်အပြင် အိန္ဒိယနှင့် အလွမ်းဝေးကွာသော အရှေ့ပိုင်းတိုင်း နိုင်ငံများအထိ ပြန့်ပွားဟန် တူ၏။ ဤအရေးအသားကို အထူးအားဖြင့် ကြေးပြားများတွင် ရေးသား ထား၍ ကျောက်ထက် အကူရာ တင်သည်က နည်းပါးလေသည်။

(၃) တေလုဂ-ကနဒီ-ယင်းအရေးအသားသည် ဗုံဗိုင်နယ် တောင်ပိုင်းဒေသများဖြစ်သော ဒက္ခိဏကုန်းပြင်မြင့်ရှိဒက္ခိဏ ဘာရတ၊ ဒက္ခိဏီမဏ္ဍုလပြဒေသ၊ ဟုခေါ်ဝေါ်သော သျှာ လာပုရ၊ ဗိဇာပုရ၊ ဗေလ ဂါမ၊ ခါရဝါဒနှင့် ကာရဝါဒ ခရိုင် များ၊ဟိုက်ဆရာဗာဒ်မင်းများ စိုးပိုင်သော တောင်ပိုင်း ဒေသ များ၊ မိုက်ဆို့နယ်၊ မဒြာသ် (မဒရပ်) နယ် အရှေ့မြောက် ပိုင်းရှိ ဝိဇဂါပူရ၊ ကာဒါဝရီ၊ ကရိသျှဏာကရနူလ၊ ဗိလာရီ၊ အနန္တပုရ၊ ကစ္စပျီနှင့် နေလ္လိရ ခရိုင်များတွင် တွေ့ရ၏။

ဤအရေးအသားကို ခရစ် ငါးရာစုနှစ်မှ တဆယ့်လေးရာစုနှစ် တိုင်အောင် ပုံသဏ္ဍာန်တစတစ ပြောင်းရွှေ့ပြီးသကားလ ယခု ခေတ်သုံး တေလုဂ-ကနဒီ အရေးအသားများအဖြစ် ပြောင်း

လဲလာရချေသည်။ သို့ဖြစ်သောကြောင့် ဤ အရေးအသား ကို တေလုဂ-ကနဒီ ဟု အမည် ပေးထားကြသည်။ ယင်း တေလုဂ-ကနဒီ ခေါ် ရှေးအရေးအသားများကို အသေး စိတ် ခွဲထုတ်သော် အုပ်ချုပ်စိုးမိုးသော မင်းများကို အစွဲပြု၍ ခေါ်သော ပလ္လဝ၊ ကဒံဗ၊ အနောက်ပိုင်း စာလုကျ၊ အရှေ့ပိုင်း စာလုကျ၊ ဓာဋ္ဌကုဋ၊ ဂင်္ဂါဝံသီ၊ ကာကတိ အရေး အသားများ အစရှိသည်တို့ ဖြစ်ကြသည်။

မြန်မာ နိုင်ငံတွင် ပျူစာကို လေ့လာ ဆည်းပူးလိုသူတိုင်း ပင် ယင်း အရေးအသားများကို အထူးသင်ကြားရန် လိုအပ် လှသည်။ အဘယ်ကြောင့် ဆိုသော် ကျောက်စာ ပညာ ကျော်များ၏ ယူဆချက်အတိုင်း ဆိုလျှင် သိရီ ခေတ္တရာမြို့ ဟောင်း (မော်ဇာနှင့် ပြည်မြို့အကြားရှိ မြို့ဟောင်းနေရာ) ၌ ခရစ် ၁၈၉၇ ခုနှစ်တွင် တူးဖော် ရရှိသော မောင်းကန်ရွှေ ပေနှစ်ချပ်၊ ခရစ် ၁၉၂၇-၂၈ ခုနှစ်တွင် တူးဖော် ရရှိသော ခင်ဘရွှေပေ အချပ် ၂၀နှင့် ခရစ် ၁၈၈၆-၈၇ ခုနှစ်တွင် ပုဂံမြို့ မြင်းကပါတွင် တွေ့ရှိတူးယူရသော မြစေတီ ကျောက်စာ လေးမျိုးအနက် တမျိုးကို ပျူစာ ဟု ယူဆကြသည့် အပြင် ကဒံဗ ရှေးအရေးအသားနှင့် အတူဆုံး ဟု ယခုအချိန်အထိ ဆုံးဖြတ်ထားကြသည်။ မြန်မာအက္ခရာဟောင်း (ကျောက်

စာ)နှင့် ယင်းထေလုဂ်ကနဦးအက္ခရာဖောင်းများ မည်ကဲ့သို့ ဆက်သွယ်ဟန်တူကြောင်း ယူဆပုံကိုလည်း အကျယ်ရေးသား ဖော်ပြမည်ဖြစ်သည်။ ထေလုဂ်ကနဦး ကျောက်စာ၊ ရွှေ ပေချပ်၊ ကြေး ပေချပ်၊ ရွှေးပေစစ် အစရှိသည်တို့ကို အကျယ်ဆည်းပူးလိုက် အိန္ဒိယကျောက်စာများ၊ ကနဦးက ကျောက်စာနှင့် အိန္ဒိယရွေးပြစ်အတ္ထုပ္ပတ္တိ စာများကို လေ့လာ ဖတ်သားရန် အလွန်အရေးကြီးလေသည်။

(၄) ဂြန္တလီပိ-ဤအရေးအသားကို မဒရပ်နယ် မြောက်ပိုင်းနှင့် တောင်ပိုင်း၊ အရကင်္ဂ၊ သလောမကြိစိနာပလိ၊ မဒူရာနှင့် တိနနူစေလို့ ခရိုင်များတွင် တွေ့ရသည်။ အိန္ဒိယတောင်ပိုင်း၏ အရှေ့ပက်ရှိ ကညီပူရမြို့တော်ကို စီးပိုင်သော ပလ္လဝါမင်းများသည် ဂြန္တအက္ခရာကို အများအပြား အသုံးပြုကြ၏။ ခရစ်ခုနှစ် ခုနှစ်မှ ၁၅ ခုနှစ်တိုင်အောင် ရှေးအရေးအသား၏အတွင်အပြင်သည် အဆင့်ဆင့်ပြောင်းလဲ၍လာရာ ယခု အရေးအသား အခြေ အနေသို့ ရောက်ချေသည်။ ယခု လက်ရှိမာလာယာလမ်နှင့် တူရူ အရေးအသားတို့သည် ဂြန္တလီပိမှ ပေါက်ပွားလာကြ၏။ မဒရပ်နယ်ရှိ တာမိဇူ အရေးအသား၌ အက္ခရာ မစုံလင်သဖြင့် သသကြိုက်ဘာသာကို မရေးနိုင်ကြချေ။

သသကြိုက်ကျမ်းဂန်များကို ပြုစုရေးသားရာတွင် ဤဂြန္တအရေးအသားဖြင့် ကျမ်းပြုလေ့ရှိကြသဖြင့် သသကြိုက် ဂြန္တလီပိ (ဝါ) သသကြိုက် ကျမ်းဂန် အရေးအသားဟု အမည်ရသည်။ သသကြိုက်ဂြန္တကိုအတိုချုံး၍ ဂြန္တဟု အများဆုတ်ပြီး ခေါ်ကြလေသည်။ ဂြန္တ၏ အဓိပ္ပာယ်သည် ပါဠိလို ဂန္တ (ကျမ်းဂန်) ပင်ဖြစ်သည်။ ကျမ်းဂန်ရေးရန်စာဟုဆိုလိုရင်းဖြစ်သည်။

(၅) ကလိဂ် လီပိ - ဤအရေးအသားကို မဒရပ်နယ်ရှိ စီကာကောလနှင့် ဂံဇာမ်နယ် နှစ်နယ်ကြားအရပ်ရှိ ဂင်္ဂါဝံသီမင်းများလက်ထက်တော်တွင် အလှူပေးလွှာများ ရေးသားရာ၌ ခရစ်ခုနှစ် ခုနှစ်မှ ၁၁ ခုနှစ်ကိုပင် အနည်းငယ် ကျော်လွန်၍ ရေးသားကြသည်ကို တွေ့ရ၏။ ဤအရေးအသားကို ဂင်္ဂါဝံသီမင်းဆက် ဒေဝိန္ဒြဝမှန် မင်းက ဂါန်ဂေယသံဝတ် နှစ် ၇၇ ခု၌ ရှေးအကျဆုံး အလှူပေးလွှာတွင် ရေးသားထားသည်ကို တွေ့ရ၏။ ဤအရေးအသားတွင် မဓျပြဒေသျီအရေးအသားနှင့် ဖောပြုမ်းနေသည်ကို တွေ့ရသည်။ အက္ခရာများကို ဦးခေါင်းတွင် သေတ္တာသဏ္ဍာန်၏ အတွင်းမှာ လုံးဝ ပြည့်နှက်လျက် လေးထောင့် ရှည်လျားလျား တွေ့ရသည်။ များသောအားဖြင့် အက္ခရာများ၏ ထောင့်များသည် ညီညွတ်၏။ သို့ရာတွင် နှောင်းအခါ ကြေးပေလွှာများ

ရေးကြရာတွင် အကူအပေး၏ ထောင့်များကို ဝိုင်းဝိုင်းရေး ပြီးလျှင် ယင်းအကူအပေးထဲ၌ နာဂရီ၊ တေလဂူ-ကနဦ၊ ဂြိန္တ လိပိများနှင့် ရောပြုမိ၍ ရေးကြ၏။

တေလဂူ-ကနဦ အရေးအသား ဟုဆိုအပ်သော ပလ္လဝ၊ ကခံနှင့် စာလူကျလိပိများကို လေ့လာ ဆည်းပူးထားသော သူများအတွက် ကလိဂံ လိပိကို တနာရီအတွင်းမှာပင် ဖတ် နိုင်ပေမည်။ အဘယ်ကြောင့် ဆိုသော် ခရစ် ၁၆ရာစုနှစ်မှ ခုနှစ် ရာစုနှစ်အတွင်း ရေးသားသော တေလဂူ-ကနဦ အရေးအသားများသည် ကလိဂံအရေးအသားနှင့် အလွန် ပင် တူသည်ကို တွေ့ရသောကြောင့် ဖြစ်ပေသည်။ ဤစာ ရေးသူ၏ ယူဆချက်အတိုင်းဆိုလျှင် ရှေးရေး ပျူ-မွန်မြန်မာ ကျောက်စာများတွင် ကလိဂံအကူအပေးပင် အနည်းငယ် ရောနေသည် ဟုထင်ရပေသည်။

(၆) တာမိဋ္ဌ လိပိ - ယင်း အရေးအသားသည် မဒရပ် နယ်၌ ရှေးဟောင်း ဂြိန္တ အရေးအသားများ ခေတ်စားသည့် ဒေသများ ဖြစ်သော အနောက်ဖက် ပင်လယ်ကမ်းခြေရှိ မလာဗာရနယ်တွင် တာမိဋ္ဌ ဘာသာစကား အတွက် အသုံး ပြုသော အရေးအသား ဟု ယူဆကြသည်။ ယင်းအရေး

အသားသည် ခရစ်ခုနှစ် ရာစုနှစ်က စ၍ ပေါ်လာသည် ဟု မှန်းဆကြသည်။ ဤအရေးအသားသည် များသောအား ဖြင့် ဂြိန္တလိပိ၏ အကူအပေးနှင့် ရောထွေးလျက် ရှိ၏။ သို့ ရာတွင် က နှင့် ရကောကံ အစရှိသော အချို့အကူအပေး သည် မြောက်ပိုင်း ဗြာဟ္မီ အရေးအသားနှင့် မပြားမခြား ရှိချေ၏။ ဤအရေးအသား၏ ပုံသဏ္ဍာန်သည် တဖြည်းဖြည်း ပြောင်းလာပြီးလျှင် ယခုခေတ် ရေးသားသော တာမိဋ္ဌ လိပိ အသွင်သို့ ဖြစ်ပေါ်လာချေသည်ဟု ယူဆသည် အလျောက် တာမိဋ္ဌဟု အမည်ပေးထား၏။

၀၆၅ ဇူလိုင်လိပိ၊ ဤအရေးအသားသည် တာမိဋ္ဌ လိပိ၏ တစ်စိတ်တစ်ဒေသ ဖြစ်သည့်အပြင် အသော့ ရေးထားသော (လက်ရေးသော) တာမိဋ္ဌ ဟုပင် ဆိုနိုင်ချေသည်။ ဤ အရေး အသားကို မဒရပ်နယ် အနောက်ဖက် ပင်လယ် ကမ်းခြေနှင့် တောင်ပိုင်းစွန်းရှိ ဒေသများတွင် ခရစ် ခုနှစ် ရာစုနှစ်မှ ၁၄ ရာစုနှစ် တိုင်အောင် စာပေများနှင့် အလှူပေ လွှာများ၌ ရေးသားထားကြောင်း တွေ့ရ၏။ သို့ရာတွင် ၁၄ ရာစုနှစ် နောက် များမကြာမီပင် ဤအရေးအသား သည် တိပိကော၌ သွားလေ၏။

**အိန္ဒိယ ကျောက်စာဟောင်းကြီးများနှင့်
ပျူ၊ မွန်၊ မြန်မာကျောက်စာများ ထက်သွယ်ပုံ**

ဤကဲ့သို့ အိန္ဒိယကျောက်စာဟောင်းကြီးများတွင် အပါအဝင် ဖြစ်သော မြောက်ပိုင်း၊ ကျောက်စာများနှင့် တောင်ပိုင်း၊ ကျောက်စာများ၏ အကြောင်းအရာကို သိသင့် သိတိုက်သလောက် မဖော်ပြပါမူ ပျူ - မွန် - မြန်မာ အက္ခရာများ၏ ဘိုးဘွားမိဖွား စာပေဖြစ်သဖွယ်ဖြစ်သော အရေးအသားများကို မြှုပ်ထားသည်နှင့် တူမည့် အပြင် ပျူ-မွန်-မြန်မာ အက္ခရာထုပုတ်ကို စိစစ်ဝေဖန်ရန် အလွန် ခဲယဉ်းပေလိမ့်မည်။ ထို့အပြင် ကျောက်စာပညာကျော်များကလည်း ဗုဒ္ဓအယူဝါဒ စာပေကို အိန္ဒိယတောင်ပိုင်း၊ အရေးအသားများဖြင့် တွေ့ရှိကြောင်း၊ ခိုင်ခံ့သော အထောက်အထားများကို ပြကြ၏။ ထိုပညာကျော်ကြီးများ ယူဆသည့် အတိုင်း ဗုဒ္ဓအယူဝါဒ စာပေသည် မဂ္ဂရာ၊ တန်ငိုရနှင့် ကညီပုရမြို့ကြီးများမှ စ၍ မြန်မာ နိုင်ငံသို့ သိဟိုဠ်ကျွန်းနှင့် မဆက်သွယ်မီကပင် ရောက်လာခဲ့သည်ဟု ဤစာရေးသူက ယူဆသည့်အပြင် အထက်တွင် ဖော်ပြခဲ့သည့် အတိုင်း ကိုးကွယ်သည့် အယူဝါဒ၏ နောက်သို့ အက္ခရာ အရေးအသားနှင့်တကွ ရည်မှန်မှု ယဉ်

ကျေးမှုသည်လည်း ထက်ချပ်မကွာ လိုက်မြဲ ဖြစ်သည် ဟု ဆင်ခြင်မိပေသည်။

ကဒ်ဗနှင့် တူသည်ဟု ယူဆထားသော ပျူအက္ခရာများကိုလည်း သိရှိခေတ္တရာမှ တူးဖော်ရရှိသော ရွှေပေချပ်များ အုပ်ချပ်များက ထင်ရှားစွာ သက်သေခံသည်။ ဒေါက်တာ ရန်ဂျန် ရှိင်း ရေးသားအပ်သော “မြန်မာပြည် ထေရဝါဒ ဗုဒ္ဓအယူဝါဒ” အကြောင်း စာမျက်နှာ ၃၀ တွင် ထေရဝါဒ ဗုဒ္ဓအယူဝါဒကို ပါဠိဘာသာဖြင့် ခရစ် ငါးရာစုနှစ်မှ ၁၁ ရာစုနှစ်အထိ သိရှိခေတ္တရာမြို့ဟောင်းတွင် မြောက်မြားစွာ ရေးသားထားကြောင်း အထောက်အထား ခိုင်လုံစွာ ဖော်ပြထား၏။ ပါဠိတော်များနှင့် အရိုးအိုး ကျောက်စာများကို ပျူအက္ခရာ (တေလဂု-ကနဒို အက္ခရာဟောင်း) ဖြင့် ရေးသားထား၏။

ဒေသဆိုင်ရာ ဗြာဟ္မီအက္ခရာပွားများ

ပျူ-မွန်-မြန်မာ အက္ခရာများသည် ဒေသဆိုင်ရာ ဗြာဟ္မီအက္ခရာ ပွားများဟု ကျောက်စာပညာကျော်တို့ ယူဆသည့် အလျောက် မည်သို့မည်ပုံပေါ် ထွန်းလာဟန်တူသည်ကို အက္ခရာတလုံးစီ အကျယ်ဖော်ပြရန် တာဝန်ရှိပေသည်။ ခရစ် ၁၂

ရာစုနှစ်ခန့်တွင် ရေးသားထားသော ပုဂံမြို့ရှိ မြစေတီ ပျူ
ကျောက်စာသည် သီရိခေတ္တရာ မြို့ဟောင်းမှ တူးဖော်ရရှိ
သော ရှေးပျူ (ကဒံဗ) အက္ခရာများနှင့်အညီ အနည်းငယ်
ပုံသဏ္ဍာန် ပြုပြင် ပြောင်းလဲလာသည်မှာလည်း သိသာ
ထင်ရှားပေသည်။

ဂုတ္တလိပိ၊ ကလိကံ လိပိနှင့် ဂြန္တလိပိ အရေးအသား
များ အနည်းငယ် ချောပြမ်းနေဟန် တူကြောင်းကိုလည်း
တွေ့ရသည်။ ပက္ခိတံ ဂေါ ဝိသျှန်ကာ၊ ဟိရာ စန္ဒ ဩဇျာဇီ
အိန္ဒိယနိုင်ငံ ရှေးအရေးအသားကျမ်းတွင် ရေးသားလွှာချပ်
များ အမှတ် ၈၂ နှင့် ၈၃ ၌ ယခုခေတ် အက္ခရာများသည်
ရှေး အက္ခရာများမှ အဆင့်ဆင့် ပေါ်ထွက်လာပုံကိုလည်း
အခြေခံထား၍ ရေးသားထားသည်။

ဗြာဟ္မီ အက္ခရာပွားဖြစ်သော ပျူ (ကဒံဗ) အရေးအသား
များသည် မြန်မာနိုင်ငံသို့ မည်သည့် ခုနှစ် သက္ကရာဇ်တွင်
ရောက်ကြောင်းကို အတိအကျ ပြောနိုင်ရန် ခဲယဉ်းလှ၏။
ထိုအတူ ဗြာဟ္မီအက္ခရာပွားများ ဖြစ်သော မွန် - မြန်မာ
အက္ခရာတို့ကို မည်သည့် ခုနှစ်ကစတင် ရေးသားသည်ကို
တပ်အပ်သေချာစွာ မည်သူမျှ မပြောနိုင်ချေ။

မဟာယာဉ်ဂိုဏ်း ဗုဒ္ဓ အယူဝါဒသည် ခရစ် ငါးရာစုနှစ်

မတိုင်မီ မြန်မာနိုင်ငံသို့ ရောက်ဟန် တူသည်။ ရွှေပေချပ်
များနှင့် ကျောက်စာ အထောက်အထားများ အရ ဆိုလျှင်
ဟိနာယာဉ်ဂိုဏ်း ဗုဒ္ဓအယူဝါဒသည် ခရစ် ငါးရာစုနှစ်ခန့်တွင်
စတင် ရောက်သည် ဟုမှန်းဆရသည်။ ထိုအတူ ယိုးဒယား
နိုင်ငံရှိ လောပွရိမြို့တွင် တွေ့ရသော ရှေးဟောင်း မွန်
ကျောက်စာ အထောက်အထားများ အရလည်း ခရစ် ငါး
ရာစုနှစ်ခန့်တွင် ဟိနာယာဉ်(ထေရဝါဒ)ဂိုဏ်း ပေါ်ကြောင်း
ယူဆရန် အကြောင်းတရပ် ရှိချေသည်။ ပြည်မြို့ နေရာ
ဟောင်း(သီရိခေတ္တရာ)တွင် တူးဖော်ရရှိသော ပျူစာများ
သည်လည်း ခရစ် ငါးရာစုနှစ်နှင့် ခြောက်ရာစုနှစ် အကြား
တွင် အိန္ဒိယပြည်၌ အသုံးပြုသော ရှေးအရေးအသား ကဒံဗ
အက္ခရာများနှင့် အလွန်ပတ်တူချေသည်။ ယင်းအရေးအသား
များသည် ခရစ် သုံးရာစုနှစ်တွင် ကရိသျှန်မြစ်ဝှမ်းရှိ နာဂါ
ရကောက္ခနှင့် ဇဂ္ဂယေပေတ မြို့များ၌ လူကွာကုမင်းများ
အသုံးပြုသော အရေးအသားများနှင့်လည်း တူသည် ဟု
ယူဆကြသေးသည်။ ခိုင်လုံသော အကျိုးအကားများ ထပ်မံ
မရသေးမီ ဟိနာယာဉ် (ထေရဝါဒ) ဗုဒ္ဓအယူဝါဒနှင့် ကဒံဗ
(ပျူ) အက္ခရာများသည် ခရစ် ငါးရာစုနှစ်ခန့်တွင် မြန်မာ
နိုင်ငံသို့ စတင်ရောက်ကြောင်း ယာယီ မှတ်တမ်းပေးသည်။

မွန်-မြန်မာ ကျောက်စာများ စတင်ရေးသားသည့် နှစ်

မွန်-မြန်မာ ဘာသာ စကားများကို ရေးသောအခါ မွန်-မြန်မာ အက္ခရာများသည် အိန္ဒိယ တောင်ပိုင်းသုံး ဗြာဟ္မီ အက္ခရာများဖြစ်သည့် အလျောက် ကခံဗနှင့် ဂြန္တအက္ခရာများ၏ လောင်းရိပ်မကင်းရှိသည် ဟုယူဆသင့် ပေသည်။ မွန်စာကို သထုံနယ်တွင် ခရစ်နှစ် ငါးရာစခန့်မှာ စတင် ရေးသားဟန် တူသည်။ ရွှေရတီ ကောင်းစားစဉ်က ဖေးသား ထားသည်ဟု ယူဆရသော ပရပထမ်ကျောက် စာသည် ရှေး ပျူ-မွန် အက္ခရာများနှင့် အလွန် တူသည်။ မြန်မာ ကျောက်စာကိုမူ ခရစ် ၁၀၅၇ ခုနှစ် (မြန်မာ ၄၂၀ ပြည့်နှစ်) တွင် ရှေးဦးစွာ ပုဂံပြည်၌ လက်သားရည် ဘုရား တွေ့ကျက်စာအဖြစ် ထိုးထားသည်ကို တွေ့ရ၏။ အနော် ရထာ (အနုရုဒ္ဓါ) မင်းသည် ခရစ် ၁၀၅၇ ခုနှစ်တွင် သထုံပြည် ကို အောင်မြင်၍ ပိဋကတ်သုံးပုံများနှင့်တကွ မွန်ဘုန်းတော် ကြီးများကို ပင့်ဆောင်လာခြင်း၊ မွန် လက်မှုစက်မှု ပညာရှင် များ ခေါ်ဆောင်လာခြင်း စသည်တို့မှာ မြန်မာရာဇဝင် သမိုင်းတွင် ထင်ရှားပေသည်။ သို့ရာတွင် ထိုသို့ ပိဋက စာပေ များရရှိပြီးနောက်မှသာ မြန်မာများ အက္ခရာ အရေးအသား

အတတ်ပညာကို မွန်များထံမှ ရသည်ဟု မယူဆသင့်ချေ။ ပျူစာကို ခရစ်ငါးရာစခန့်ကပင် သရေခေတ္တရာပြည်၌ အသုံး ပြုကြောင်းကို ဖော်ပြခဲ့ပြီ ဖြစ်၏။ မြစေတီပျူကို ဖတ်ရှုရ ပြန်သောအခါ ခရစ် ၁၁၂၂ (၁၂ ရာစု) ခုနှစ် အထိ ပျူစာ အရေးအသား ရှိသေးသည်ကို သိရပြန်၏။

ခရစ် ငါးရာစခန့်ခန့်တွင် သထုံပြည်သို့ စတင် ရောက်လာ သော ပါဠိ ဗုဒ္ဓအယူဝါဒစာပေသည် အိန္ဒိယတောင်ပိုင်းသုံး ဗြာဟ္မီအက္ခရာများဖြင့် ရေးသားခြင်းသာလျှင် ဖြစ်ချေ မည်ဟု ယူဆအပ်ပေသည်။ မွန်အက္ခရာသည် ဂြန္တအက္ခရာ ပွား ဖြစ်ကောင်းဖြစ်ပေမည်ဟုလည်း ခေါက်တာ ဒီရင်းကျား က “အက္ခရာပတ္တိ” တွင် ယူဆထားလေသည်။ ဤစာရေး သူ၏ယူဆချက်နှင့်လုံးဝမတူချေ။ အဘယ်ကြောင့်ဆိုသော် ဂြန္တအက္ခရာသည် အိန္ဒိယတောင်ပိုင်း အက္ခရာများအနက် အတန်အတက် အများဆုံးဖြစ်သည်။ ယိုးဒယားတွင် တွေ့ ရှိရသော မွန်ကျောက်စာများသည် အတန်အတက် နည်း ပါးသည့်အပြင် သီရိခေတ္တရာ ပျူအက္ခရာများနှင့် အလွန်တူ သည်။ ပျူအက္ခရာနှင့် မွန်အက္ခရာသည် အဖိုးတူ အပွားတူ အက္ခရာများဟု ယူဆလျှင် မှားနိုင်မည်မဟုတ်ချေ။ ကခံဗ၊ ပလ္လဝ၊ စာလုကျ၊ ဂြန္တနှင့် ကလိဂ် အက္ခရာများသည်လည်း

အိန္ဒိယ တောင်ပိုင်းသုံး ပြာဟီ အက္ခရာပွားသာ ဖြစ်သဖြင့် ဆင်တူယိုးများ အက္ခရာများ ဖြစ်ခဲ့သည်။

ခရစ် ငါးရာစုနှစ်နှင့် ခုနစ်ရာစုနှစ် အကြား ယင်းဖော်ပြပါ အက္ခရာများသည်လည်း ဆင်တူယိုးများ ဖြစ်သည့် အလျောက် တစတစ ရောပြွမ်း၍ လာလေသည်။ ပုံစံ ပြုရမည် ခိုသော် မွန်-မြန်မာ အက္ခရာများဖြစ်သော 'ည' နှင့် 'ဋ' ကို ဂြုန္တလိပိမှ တိုက်ရိုက် ကူးယူဟန် တူသည်။ ဤအက္ခရာနှစ်လုံး စို အခြား ရှေးအရေးအသားများနှင့် ဆက်သွယ်ရန် အလွမ်း တေးကွာပေသည်။ ထိုအတူ မွန်-မြန်မာအက္ခရာ 'က' နှင့် 'မ' စို ရှေးရှေး ကလိင်အက္ခရာမှ တိုက်ရိုက်ကူးယူဟန်တူသည်။ မွန်-မြန်မာအက္ခရာ 'စျ' ကို အခြားရှေးအရေးအသားများနှင့် လုံးဝ ဆက်သွယ်၍ မရကြောင်းကို စျအက္ခရာတ္ထုပ္ပတ္တိတွင် ဖော်ပြထားပေသည်။

ပါဠိတော်ကို သိရီခေတ္တရာ မြို့ဟောင်းနှင့် သထုံပြည်တွင် ပြာဟီအက္ခရာပွားဖြစ်သော တေလဂု-ကနဒီ အက္ခရာဟောင်းများဖြင့်သာ ရေးသည်ဟု ယူဆသင့်ပေသည်။ အထူးမှတ်သားဖွယ် တရပ်မှာ ၁၉၄၃ ခုနှစ်တွင် ဒုတိယ ကမ္ဘာစစ်ကြီးအတွင်း စစ်ဘေးစစ်ဒဏ်ကြောင့် လုံးဝပျက်စီးခြင်းမရှိသော ရန်ကုန်မြို့ ဗိုလ်တထောင် (ကျိုက်ဒေးအပ်) စေတီ

တော် မြေအောက် ဌာပနာတိုက်ခန်းမှ မြတ်စွာဘုရား၏ ဆံတော်ခတ်နှင့် အတူ တူးဖော်ရရှိသော ဗုဒ္ဓမြတ်စွာ၏ ရုပ်လုံးပုံ အုပ်ခွက်၏ ကျောဖက်၌ပါရှိသော အက္ခရာများသည် တေလဂု-ကနဒီ အက္ခရာဟောင်း ဖြစ်သော ကဒိဗနှင့်တူသည့်အပြင် “ယေ ဓမ္မာ ဟေ တပ္ပဘဝါ” အစ ပြာသော ရှင်အထာဇီ မထေရ်၏ ဓမ္မကထာ အကျဉ်းချုပ်သည် ခရစ် ၁၈၉၇ ခုနှစ်တွင် မော်ဇာမြို့အနီး မောင်းကန်ရွာမှ တူးဖော်ရရှိသော မောင်းကန်ရွှေပေချပ် အမှတ် ၁ ၌ ရေးသားထားသော “ယေဓမ္မာ ဟေ တပ္ပဘဝါ” အစပြာသည့်ဓမ္မကထာချုပ်နှင့်လည်း အလွန်တူကြောင်း ထင်ရှားပေသည်။ ဒေါက်တာ ဒီရင်းဂျားက မွန်အက္ခရာသည် ဂြုန္တ အရေး အသား မှ တိုးပွားလာကောင်း လာပေလိမ့်မည်ဟု ယူဆထား၍သာ လျှင် ဂြုန္တအက္ခရာများနှင့် ယှဉ်တွဲ၍ ပြုရခြင်းဖြစ်သည်။

ဤကျမ်း၌ အက္ခရာ တလုံးစီအတွက် ဖော်ပြထားသော “အက္ခရာတ္ထုပ္ပတ္တိ” များတွင် မွန် - မြန်မာ အက္ခရာများကို ဘိုးဘွားမိဖ ဓာတ်ပုံများကို သားသမီးမြေးမြစ်တို့ ဓာတ်ပုံများနှင့် ယှဉ်ပြဘိသကဲ့သို့လည်းကောင်း၊ ဖားလောင်းငယ်၏ ဘဝမှ ဖားကြီးဘဝတိုင်အောင် အဆင့်ဆင့် ကူးပြောင်းပုံကို ရုပ်ပုံဖြင့် ပြဘိသကဲ့သို့လည်းကောင်း မွန်-မြန်မာ အက္ခရာ

များသည် ရှေးရေး တေလုဂု-ကနဦ အက္ခရာများမှ ပေါက်
ပွားသော ကဒိဗအက္ခရာပွားများသာလျှင် ဖြစ်သည်ဟု ယူဆ
သည့်အလျောက် ရှေးရေး အက္ခရာဟောင်းများဖြင့် အဆင့်
ဆင့် ယှဉ်တွဲဖော်ပြထားသည်။

- (၁) ဗြာဟ္မိ၊ (၂) ဗြာဟ္မိ ကုသန၊ (၃) ဂုတ္တလိပိ၊
- (၄) ပြန့်၊ (၅) ကဒိဗ၊ (၆) မောင်းကန် ရွှေပေချပ်အက္ခရာ၊
- (၇) ခင်ဗ ရွှေပေချပ် အက္ခရာ၊ (၈) ယျူစာ မြစေတီ
- ကျောက်စာနှင့် အရိုးအိုးစာများ၊ (၉) မွန်-မြန်မာကျောက်
- ထက်အက္ခရာ (လေးထောင့်စာ)၊ (၁၀) မွန်-မြန်မာပေထက်

အက္ခရာ (စာလုံး) များ အဆင့်ဆင့်ပေါ်ထွန်းလာပုံကို ယှဉ်
တွဲ ဖော်ပြထားသည်။

ကျောက်စာကို လေးထောင့် အက္ခရာများ အဖြစ်
ကျောက်ပြားပေါ်တွင် ရေးထွင်း၍ ရသော်လည်း ပေရွက်
ထန်းပွားရွက်ပေါ်တွင် ရေးသားရာ၌ အဝိုင်း (စာလုံး) အဖြစ်
ရေးမှသာလျှင် ပေရွက် ထန်းရွက်များ မပေါက်ပြတ် ဖြစ်နိုင်
သဖြင့် အဝိုင်း (စာလုံး) အရေးအသားများ ပေါ်လာ
ကြောင်း မှတ်သားရတူးပေသည်။

ဦးသာမြတ်

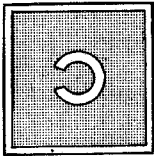
အငြိမ်းစား သင်္ချာပါမောက္ခ ဦးအောင်လှ နှင့်
စာပေဓိမာန်တို့၏ အလိုဆန္ဒအတိုင်း ဂဏန်းသင်္ချာပုံစံများ
တစတစ ပေါ်ထွန်းလာပုံ အကြောင်းကို ဖြည့်စွက် ပြုစု
ပါသည်။

မြန်မာဂဏန်းသင်္ချာထုပ္ပတ်

ဂဏန်းသင်္ချာထုပ္ပတ် ပေါ်ထွန်းလာပုံကို အကျယ်ရေးရန် လိုမည်မထင်သော်လည်း အက္ခရာထုပ္ပတ်နှင့် အလားတူ ပြောင်းရွှေ့လာပုံမှာ ဆင်တူသည်ဆိုရပါမည်။ မူလဂဏန်းသင်္ချာမှ တစ, တစ ပြောင်းရွှေ့လာခြင်းဟု ယူဆပါသည်။ ဘာကြောင့်ဆိုသော် မူလစတင်ရေးသားသော ပုံသဏ္ဍာန်နှင့် နောက်ဆုံးဖြစ်ပေါ်သော ဂဏန်းသည် အလွန်ဆင်တူသည်ကို တွေ့နိုင်ပါမည်။ ယင်းပြောင်းလွဲ သွားပုံ သွားနည်းကို စိတ်အာရုံတသမတ်တည်း လေ့လာဆည်းပူးမှသာ သဘောမိမည်ထင်ပါသည်။

ကျွန်တော့်အလိုဆန္ဒအရဆိုလျှင်၊ ဂဏန်းပုံများကို မိမိတို့ကိုယ်တိုင်ကလည်း စာရေးကူးကြည့်မှသာလျှင်၊ သာမန် ဖတ်ရုံ ဖတ်သည်ထက် ပိုမိုကျင့်သားရပြီးသကာလ သက်ဝင်ယုံကြည်ပါမည်ဟု ထင်မိပါသည်။

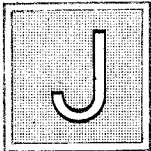
သာမြတ်
၃၀-၇-၇၄

မြန်မာဂဏန်း ၁ ကို မြန်မာအသံနှင့် တစ်ဟုထွက်၍ ပျူအသံနှင့် တက်ဟု ထွက်သည်။ ယင်းသည် အိန္ဒိယဂဏန်းမှ အဆင့်ဆင့် ပြောင်းလဲလာခြင်းဖြစ်သည်။ ၁ ဂဏန်းကို အသောကကျောက်စာ၌ — ဟု တွေ့ရ၍ ကဒံဗဒ္ဒံ ၎င်းဟု တွေ့ရပြီးလျှင် မွန်မြန်မာကျောက်စာများတွင် ၂

ဟု၎င်း၊ ၂ ဟု၎င်း တွေ့ရသည်။ ၁ ဂဏန်း၏ အဆင့်ဆင့် ဖြစ်ပေါ်လာပုံကို အောက်တွင် အစဉ်အတိုင်း ယှဉ်တွဲ၍ ပြထားသည်။

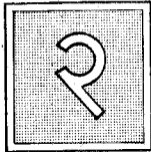

မြန်မာဂဏန်း ၂ ကို မြန်မာအသံနှင့် နှစ်ဟု ထွက်၍ ပျူအသံနှင့် နှိဟု ထွက်သည်။ ယင်းသည် အိန္ဒိယဂဏန်းမှ အဆင့်ဆင့် ပြောင်းလဲလာခြင်း ဖြစ်သည်။ ၂ ဂဏန်းကို အသောကကျောက်စာ၌ = ဟု တွေ့ရ၍ ကခံဗ၌ ဂ ဟု တွေ့ရပြီးလျှင် မွန် - မြန်မာကျောက်စာများတွင် ၃

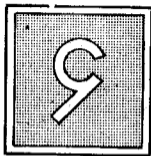
ဟု၎င်း၊ ၂ ဟု၎င်း တွေ့ရသည်။ ၂ ဂဏန်း၏ အဆင့်ဆင့် ပြောင်းလဲလာပုံကို အောက်တွင်အစဉ်အတိုင်း ယှဉ် တွဲ၍ ပြထားသည်။

မြန်မာဂဏန်း ၃ ကို မြန်မာအသံနှင့် သုံးဟုထွက်၍ ဖျူအသံနှင့် ဟော့
 ဟု ထွက်သည်။ ယင်းသည် အိန္ဒိယဂဏန်းမှ အဆင့်ဆင့် ပြောင်းလဲလာခြင်း
 ဖြစ်သည်။ ၃ ဂဏန်းကို အသောကကျောက်စာ၌ ≡ ဟုတွေ့ရ၍ ကဒိဗ
 ၌ ≍ ဟု တွေ့ရပြီးလျှင် မွန် - မြန်မာကျောက်စာများတွင် ၃၃ ဟု
 အမျိုးမျိုး တွေ့ရသည်။ ၃ ဂဏန်း၏ အဆင့်ဆင့်ဖြစ်ပေါ်လာပုံကို အောက်တွင် အစဉ်အတိုင်း ယှဉ်တွဲ ဖော်ပြ
 ပါသည်။

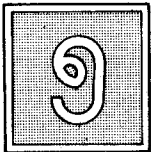

မြန်မာဂဏန်း ၄ ကို မြန်မာအသံနှင့် လေးဟုထွက်၍ ပျူအသံနှင့် ဟု ထွက်သည်။ ယင်းသည် အိန္ဒိယဂဏန်းမှ အဆင့်ဆင့် ပြောင်းလဲလာခြင်း ဖြစ်သည်။ ၄ ဂဏန်းကို အသောကကျောက်စာ၌ **၄** ဟု တွေ့ရ၍ ကအံဗဒ္ဒိ **𑄓** ဟု၎င်း၊ **𑄔** ဟု၎င်း တွေ့ရပြီးလျှင် မွန် - မြန်မာကျောက်စာ

များ၌ **၄** ဟု၎င်း၊ **၄** ဟု၎င်း၊ **၄** ဟု၎င်း အမျိုးမျိုးတွေ့ရသည်။ ၄ ဂဏန်း၏ အဆင့်ဆင့် ဖြစ်ပေါ်လာပုံကို အောက် တွင် အစဉ်အတိုင်း ယှဉ်တွဲပြထားပါသည်။

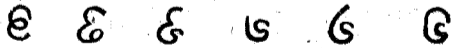
မြန်မာဂဏန်း ၅ ကို မြန်မာအသံနှင့် ငါး ဟုထွက်၍ ပျူအသံနှင့်
လည်း ငါးဟုပင်ထွက်သည်။ ယင်းသည် အိန္ဒိယဂဏန်းမှ အဆင့်ဆင့်
ပြောင်းလဲလာခြင်းဖြစ်သည်။ ၅ ဂဏန်းကို အသောကကျောက်စာ၌ ၇
ဟု၎င်း၊ ၂ ဟု၎င်း တွေ့ရ၍ ကခံပတွင် ၆ ဟု၎င်း၊ ၆ ဟု၎င်း တွေ့ရ

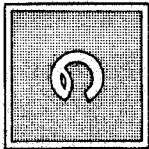
ပြီးလျှင် မွန် - မြန်မာကျောက်စာများ၌ ၆ ဟု၎င်း၊ ၆ ဟု၎င်း၊ ၅ ဟု၎င်း တွေ့ရသည်။ ၅ ဂဏန်း၏ အဆင့်ဆင့်
ဖြစ်ပေါ်လာပုံကို အောက်တွင် အစဉ်အတိုင်းယှဉ်တွဲ၍ ပြထားသည်။

၇ ၆ ၆ ၅ ၅ ၅ ၅

မြန်မာဂဏန်း ၆ ကို မြန်မာအသံနှင့် ခြောက်ဟုထွက်၍ ယူအသံနှင့်ပူ
 တြါ ဟု ထွက်သည်။ ယင်းသည် အိန္ဒိယဂဏန်းမှ အဆင့်ဆင့် ပြောင်းလဲ
 လာခြင်းဖြစ်သည်။ ၆ ဂဏန်းကို အသောကကျောက်စာ၌ **၆** ဟု တွေ့ရ
 ၍ ကပ်ဗွဲ **၆** ဟု၎င်း၊ **၇** ဟု၎င်း တွေ့ရပြီးလျှင် မွန်-မြန်မာ
 ကျောက်စာများတွင် **၆** ဟု၎င်း၊ **၆** ဟု၎င်း၊ **၆** ဟု၎င်း တွေ့ရသည်။ ၆ ဂဏန်း၏ အဆင့်ဆင့် ပြောင်း
 လဲ လာပုံကို အောက်တွင် အစဉ်အတိုင်း ယှဉ်တွဲ၍ ပြထားသည်။

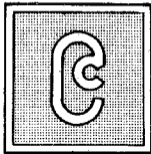

မြန်မာဂဏန်း ၈ ကို မြန်မာအသံနှင့် ရှစ်ဟုထွက်၍ ပျူအသံနှင့် ရှစ်ဟု
၎င်း၊ ဩစ် ဟု၎င်း ထွက်သည်။ ယင်းသည် အိန္ဒိယဂဏန်းမှ အဆင့်ဆင့်
ပြောင်းလဲလာခြင်းဖြစ်သည်။ ၈ ဂဏန်းကို အသောကကျောက်စာ၌ ၎

ကျောက်စာတို့၌ ၎ ဟု တွေ့ရသည်။ ၈ ဂဏန်း၏ အဆင့်ဆင့်ဖြစ်ပေါ်လာပုံကို အောက်တွင်အစဉ်အတိုင်း ယှဉ်
တွဲ၍ ပြထားသည်။

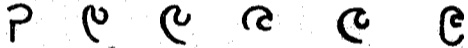
မြန်မာဂဏန်း ၉ ကို မြန်မာအသံနှင့် ကိုးဟုထွက်၍ ပျူအသံနှင့် ဣော
ဟု ထွက်သည်။ ယင်းသည် အိန္ဒိယဂဏန်းမှ အဆင့်ဆင့် ပြောင်းလဲလာခြင်း

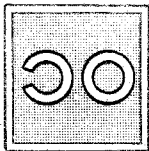
ဖြစ်သည်။ ၉ ဂဏန်းကို အသောကကျောက်စာ၌ ၃ ဟု၎င်း၊ ၉

ဟု၎င်း၊ ၉ ဟု၎င်းတွေ့ရ၍ ကခံဗ၌ ၉ ဟု၎င်း၊ ၉ ဟု၎င်း၊ ၉ ဟု၎င်း၊ ၉ ဟု၎င်း

တွေ့ရပြီးလျှင် မွန်-မြန်မာ ကျောက်စာများတွင် ၉ ဟု၎င်း၊ ၉ ဟု၎င်း၊ ၉ ဟု၎င်း၊ ၉ ဟု၎င်း တွေ့ရ

သည်။ ၉ ဂဏန်း၏ အဆင့်ဆင့် ဖြစ်ပေါ်လာပုံကို အောက်တွင်အစဉ်အတိုင်း ယှဉ်တွဲ၍ပြထားသည်။

မြန်မာဂဏန်း ၁၀ ကို မြန်မာအသံနှင့် တဆယ်ဟုထွက်၍ ပျူအသံနှင့် သော် ဟု၎င်း၊ သူ ဟု၎င်း ထွက်သည်။ ယင်းသည် အိန္ဒိယဂဏန်းမှ အဆင့်ဆင့် ပြောင်းလဲခြင်းဖြစ်သည်။ ၁၀ ဂဏန်းကို အသောကကျောက်စာ၌

ဟု၎င်း၊ ဟု၎င်း၊ တွေ့ရ၍ ကမိဗ၌ ဟု၎င်း၊ ဟု၎င်း

တွေ့ရပြီးလျှင် မွန်-မြန်မာကျောက်စာများ၌ ၂၀ ဟု၎င်း၊ ၇၀ ဟု၎င်း တွေ့ရသည်။ ၁၀ ဂဏန်း၏ အဆင့်ဆင့် ပြောင်းလဲလာပုံကို အောက်တွင် အစဉ်အတိုင်း ယှဉ်တွဲ၍ ပြထားသည်။

ဂဏန်းများ ၁ မှ ၁၀ အထိ ဂဏန်းအသံထွက် ပျူနှင့် မြန်မာတို့ကြောင်းပြသည်

အမှတ်	ပျူ		စာလုံးပေါင်းအသံထွက်			ကဗျာ ဂဏန်း	မှတ်ချက်
	ဂဏန်း	သင်္ကေတ	ပျူစာလုံးပေါင်း	အသံထွက်	အင်္ဂလိပ်အသံထွက်		
၁	၁	...	ပျူစာလုံးပေါင်း တစ်၊ နှစ်၊ ဟော့၊ ပလ၊ ငါး၊ ရွှေ၊ လှေ၊ ဆွေ၊ သွေ	တစ်	TA	၁ ၂ ၃ ၄ ၅ ၆ ၇ ၈ ၉ ၁၀	ပျူဂဏန်း (၁)မှ (၁၀)အထိ ခင်ဘရွှေပေချပ် (၂၀)မှ ကောက်နှုတ်၍ ပထမ ဇယားကွက်တွင်၊ ပြလျက် နောက်ဆုံးဇယားကွက်၌ ကဗျာဂဏန်းများနှင့် ယှဉ်၍ ပြပါသည်။ သုံးဂဏန်းနှင့် ဆယ်ဂဏန်း ရေးနည်းမူကွဲများကိုပါ ပြပါသည်။ သရုပ်ပြောင်းရေးအတိုင်း ဖြစ်ပါသည်။
၂	၂	...		နှစ်	HNI		
၃	၃	...		ဟော့	HAU, HO		
၄	၄	...		ပလ	PLA		
၅	၅	...		ငါး	NA		
၆	၆	...		ရွှေ	TRU		
၇	၇	...		လှေ	KNI		
၈	၈	...		ဆွေ၊ ပြစ်	HRA		
၉	၉	...		ဆွေ	TKO		
၁၀	၁၀	...		သွေ၊ သွ	SAU, SU		

ဦးသာမြတ်
အငြိမ်းစားညွှန်ကြားရေးဝန်
ယဉ်ကျေးမှုဌာန

ဦးသာမြတ်သည် ၁၈၉၉ ခု၊ ဧပြီလ ၂၉ ရက်နေ့တွင် ပြည်ခရိုင် ပုတီးကုန်းမြို့၌ အဖ ဦးစိုးပြ၊ အမိ ဒေါ်ငွေသင် တို့မှ မွေးဖွားသည်။ ပညာအရည်အချင်းမှာ M. A (Rgn), B. Ag (Bombay), F.R.H.S. (London) ဖြစ်သည်။

၁၉၂၄ ခုနှစ်မှစတင်၍ စိုက်ပျိုးရေးပြက္ခဒိန်တွင် စာတမ်းရေးခြင်း၊ ဘာသာပြန်ခြင်း စသည်တို့ကို ဆောင်ရွက်ခဲ့သည်။ ၁၉၃၉ ခုနှစ်တွင် ဆန်စပါးစိုက်ပျိုးခြင်း ဝါဂွမ်းစည်းကမ်းသတ်ဈေးများကို အစိုးရလယ်ယာဌာန အတွက် မြန်မာဘာသာပြန်၍ အစိုးရက ပုံနှိပ်ထုတ်ဝေခဲ့သည်။ ဘာသာပြန်စာပေအသင်း (စာပေဗိမာန်) စတင်တည်ထောင်သည်ကစ၍ စိုက်ပျိုးရေးစာအုပ်များ တည်းဖြတ်ပေးခဲ့သည်။ ရှုမဝ၊ မြဝတီ၊ ယဉ်ကျေးမှုစသော မဂ္ဂဇင်း စာစောင်များ၌ စာမူအမျိုးမျိုးရေးခဲ့သည်။ နှေးရှင်း၊ ဂါးဒီးယန်းနှင့် လုပ်သား (အင်္ဂလိပ်) သတင်းစာတို့၌ ဆေးပင်များ အကြောင်း အင်္ဂလိပ်လို ရေးခဲ့သည်။

ယခုအခါ လယ်ယာစိုက်ပျိုးရေး ကော်ပိုရေးရှင်း ဆေးဝါးပင်များ ပြုစုရေးအဖွဲ့အဖွဲ့၌ အဖွဲ့ခေါင်းဆောင်အဖြစ် ဆောင်ရွက်လျက်ရှိသည်။

